GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

głos LUDU

DZIŚ W NUMERZE:

Największe przedsięwzięcie... str. 3
Chór to rodzina str. 4
Gwary są w zaniku, ale... str. 5
Ostrawa za burtą str. 8

SOBOTA
2 PAŹDZIERNIKA 2004
NR 114
ROCZNIK LIX
CENA 6 KČ

tel.: 558 731 766
faks: 558 740 044
info@glosludu.cz

OSTATNIA SESJA SAMORZĄDU WOJEWÓDZKIEGO

Rozdano 46 mln

OSTRAWA (mro) – Ostatnie w tej kadencji posiedzenie samorządu województwa morawsko-śląskiego miało coś ze świętego Mikołaja. Doszło bowiem do podziału prawie 46 mln koron, które zaoszczędzono w budżecie.

Jak podała „GL" rzeczniczka urzędu **Katherini Koláčkowa**, wśród 27 instytucji i podmiotów prawnych, których założycielem jest województwo, pieniądze dostaną m.in. Teatr Cieszyński (500 tys. Kc), gmina Hyrczawa (500 tys.), gmina Bystrzyca n. Olzą (800 tys.), Morawskośląska Biblioteka Naukowa w Ostrawie (1,5 mln). Spory zastrzyk finansowy dostaną zintegrowane systemy ratunkowe województwa, zarząd dróg województwa morawsko-śląskiego, ośrodki opiekuńcze oraz szkolnictwo.

Samorząd zdecydował także o udzieleniu dotacji m.in. czeskociesyńskiej Diakonii Śląskiej w wysokości 200 tys. koron na dofinansowanie ośrodka „Rachela". Pieniądze trafią także do władz Karwiny i Śląskiego Związku Gospodarki Wodnej w Trzyńcu na pokrycie kosztów opracowania wniosków o subwencję z Funduszu Spójności UE.

Blisko 2 mln koron przeznaczonych zostanie na zagospodarowanie tras narciarskich w województwie w sezonie 2004/05. Dodatkowe pieniądze otrzyma 12 wnioskodawców, których spis podadzą strony internetowe Urzędu Wojewódzkiego.

Sztandar dla miasta

JABŁONKÓW (kor) – Po trwającej blisko rok dyskusji samorządowców stolica Podbeskidzia będzie miała swój sztandar. Ostateczną jego wersję – autorstwa heraldyka **Jana Tejkala** – uchwaliła niedawno Izba Poselska Parlamentu RC. Burmistrz **Petr Sagitarius** odbierze dekret o przyznaniu sztandaru z rąk przewodniczącego Izby, **Lubomíra Zaorálka**, w najbliższą środę w Pradze.

Samorząd zorganizuje uroczystość poświęcenia nowego symbolu miasta jeszcze przed świętami. Przygotuje też rozporządzenie o warunkach korzystania ze sztandaru. Na sztandarze umieszczone będą wszystkie trzy symbole z herbu miasta – czarny śląski orzeł, baranek i jabłonka.

Mniej przestępstw

BOGUMIN (wak) – Ze statystyk policyjnych wynika, iż w ciągu ośmiu miesięcy br. w mieście zanotowano 643 przestępstwa, o 116 mniej niż w analogicznym okresie ub. roku. Najwięcej przestępstw zanotowano na kolei, gdzie grasowali przede wszystkim złodzieje złomu oraz dworcowi kieszonkowcy.

Spadek liczby przestępstw to zasługa systemu monitoringu. Dzięki „podglądającym" kamerom udaje się przyłapać na gorącym uczynku coraz więcej wandali, m.in. grafficiarzy oraz włamywaczy do samochodów i sklepów.

Podczas finałowego turnieju piłkarskiego o Memoriał Alojzego Adamca spotkały się m.in. drużyny Suchej Górnej i Wędryni. Na zdjęciu suski napastnik Marek Pařík w pojedynku z obrońcami Wędryni. Spotkanie zakończyło się wynikiem bezbramkowym. Organizatorem turnieju był Zarząd Główny Macierzy Szkolnej. Szczegóły na temat tych zawodów, w których udział brało sześć drużyn, przynosimy na stronie 8 w rubryce sportowej.

Fot. MAREK SANTARIUS

TANCERZE I MUZYKANCI PILNIE POSZUKIWANI

Kto do »Góroli«?

MOSTY k. JABŁONKOWA (sch) – Zespół regionalny „Górole" rozpoczął akcję rekrutacji nowych członków.

W tym celu wydrukował ponad 350 ulotek promocyjnych, które są zarówno wizytówką zespołu, jak i zaproszeniem na zgrupowanie do Domu PZKO w Bukowcu w dniach 8 – 10 bm. – *Ulotki trafiły do uczniów gimnazjum oraz podstawówek w Mostach, Jabłonkowie, Wędryni, w obydwu Trzyńcach i Cz. Cieszynie. Reszta została rozprowadzona wśród znajomych* – mówi **Marek Heczko** z mosteckich „Góroli".

Na nowy sezon pilnie poszukiwani są nie tylko tancerze, ale i muzykanci, którzy potrafią zagrać na skrzypcach, wioli czy basie. – *Przyjmujemy nowych członków od klasy 8, innych ograniczeń nie stawiamy. Nie chodzi nam bowiem tyle o talenty taneczne, ile o ludzi, którym zależy na dobrej zabawie i doborowym towarzystwie* – dodaje M. Heczko. Nie jest tajemnicą, że mosteccy „Górole" mają swoim członkom wiele do zaoferowania. Zespół nie narzeka bowiem na brak okazji do występów czy wyjazdów na festiwale. Próby odbywają się w piątki od godz. 17.30 w Domu PZKO (Kasowy) w Mostach. Bliższych informacji można zasięgnąć u **Radka Matusznego** po nr. tel. 721 761 607.

Cena gazu znowu rośnie

Od wczoraj płacimy za gaz średnio o 11 proc. więcej, o 14 proc. więcej płacą firmy.

Najmocniej skutki podwyżki odczują te gospodarstwa domowe, które na gazie nie tylko gotują, ale wykorzystują go również do ogrzewania wody oraz mieszkania.

Najwyraźniej cena gazu wzrosła na Morawach południowych i na wschodzie Czech (o 11,35 proc.), najmniej w Czechach południowych (o 10,40 proc.). W naszym regionie gaz podrożał o 10,97 proc.

Kolejnych zmian można się spodziewać najwcześniej w styczniu 2005, ponieważ Energetyczny Urząd Regulacyjny może wprowadzać nowe ceny najwyżej co kwartał. **(sch)**

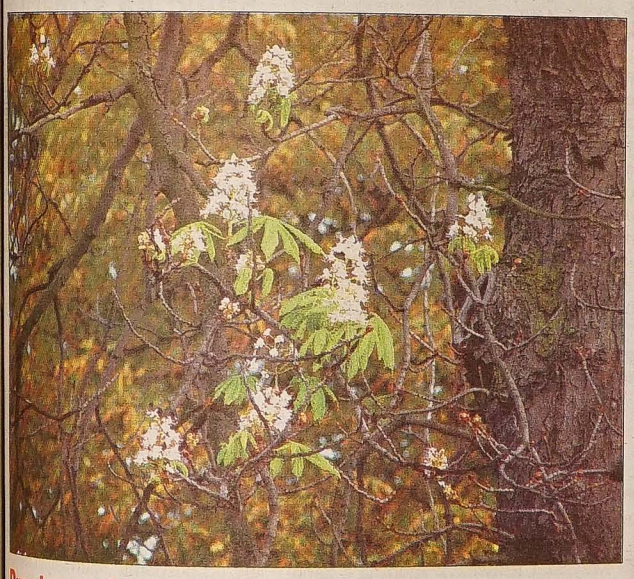

Zakwitł kasztanowiec... Pomimo że to nie czas matur, ale najprawdziwsza jesień. Gdzie? W Karwinie Raju w dawnej alei kasztanowej. Na drzewach po drugiej stronie jezdni dopiero żółkną liście, a ten jakby wstydząc się swej nagości, od tygodnia przybrał się w kwiaty.

Fot. WŁADYSŁAW OWCZARZY

Prosto pod pociąg!

BOGUMIN (sch) – Wczoraj po godz. 2 w nocy doszło do wypadku na przejeździe kolejowym w Boguminie. Samochód, w którym podróżowało 2 Polaków, wjechał pod nadjeżdżający z prawej strony pociąg towarowy.

Według rzeczniczki prasowej karwińskiej komendy Policji RC, **Zlatušy Harkowej**, jadący od Ostrawy 19-letni kierowca z Rybnika, nie bacząc na sygnalizację świetlną ani opuszczone półrobany, wjechał volkswagenem golfem na torowisko.

Ciąg dalszy na str. 2

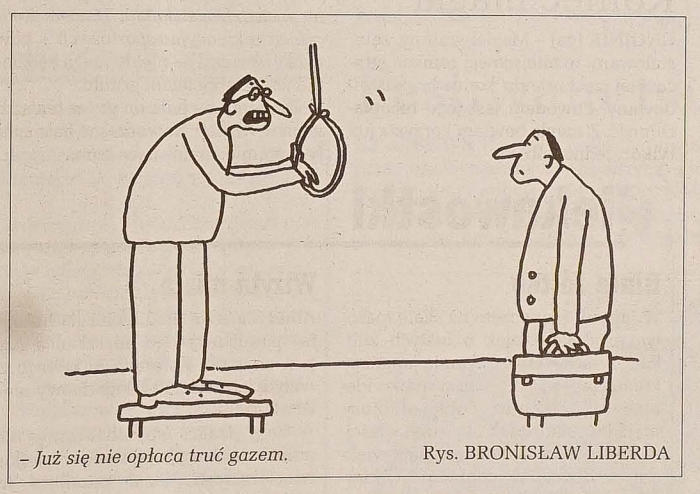

– *Już się nie opłaca truć gazem.* Rys. BRONISŁAW LIBERDA

Włącz światła!

Od wczoraj na terenie Polski obowiązuje jazda samochodem przez całą dobę na włączonych światłach mijania. Za jazdę bez świateł grozi mandat w wysokości 100 zł. W Polsce obowiązuje nakaz jazdy z włączonymi światłami od 1 października do ostatniego dnia lutego.

W niektórych krajach, m.in. w całej Skandynawii, jazda z włączonymi światłami jest obowiązkowa przez cały rok. Dzięki włączonym reflektorom samochód jest widoczny z większej odległości, łatwiej również oszacować jego prędkość, co prowadzi do zwiększenia bezpieczeństwa na drodze. **(hs)**

Pogoda

SOBOTA – Pochmurno. Temperatura od 5 st. w nocy do 15 st. C w dzień.
NIEDZIELA – Zachmurzenie umiarkowane, możliwe opady deszczu. Temperatura od 7 st. w nocy do 14 st. C w dzień.
PONIEDZIAŁEK – Cieplej i bez opadów.

Trzyniec, 28 maja 2005: Festiwal PZKO

Na porządku dziennym pierwszego po wakacjach posiedzenia Zarządu Głównego PZKO była m.in. sprawa przygotowania Festiwalu PZKO 2005. Festiwal odbędzie się w Trzyńcu w sobotę 28 maja 2005.

Jak nas poinformował prezes ZG PZKO, **Zygmunt Stopa**, Zarząd Główny wyłonił Komitet Organizacyjny Festiwalu i powołał jego szefa. Został nim **Roman Suchanek**, przewodniczący Rady Obwodowej PZKO Trzyniec. Funkcję zastępców pełnić będą przedstawiciel miasta Trzyńca oraz prezes ZG PZKO. Ponadto wyznaczono osoby odpowiedzialne za pracę komisji do poszczególnych zadań.

Przewodniczący komisji programowej **Józef Wierzgoń** zaproponował zmianę bloków tematycznych imprezy. Na głównej estradzie wystąpią tradycyjnie wszystkie związkowe zespoły pieśni i tańca. Po części folklorystycznej zaprezentuje się współczesna estrada polska. Wieczorem odbędzie się koncert rockowy, który powinien zaspokoić gusty młodzieży z obu brzegów Olzy, a także starsze pokolenie miłośników tej muzyki.

Zdecydowano, że przerywniki poszczególnych bloków programowych stanowić będą występy gimnastyków oraz muzykowanie kapel ludowych między stoiskami.

Na rzecznika prasowego Festiwalu 2005 wybrano **Rudolfa Molińskiego**. Natomiast o zapewnienie opieki lekarskiej poproszone zostanie Polskie Towarzystwo Medyczne w RC.

Ciąg dalszy na str. 4

ISSN 1212-4222
04114

U rodaków

■ Wojewódzki lekarz weterynarii skontrolował 5 zakładów z branży spożywczej działających w cieszyńskim powiecie. Inspekcja wypadła pomyślnie, dzięki czemu już niedługo firmy z tego regionu będą mogły sprzedawać swe wyroby w całej Unii Europejskiej.

■ 5. Beskidzki Festiwal Nauki i Sztuki, zorganizowany przez Akademię Techniczno-Humanistyczną w Bielsku-Białej, miał swoje imprezy nie tylko w stolicy Podbeskidzia. Wykłady i warsztaty odbywały się również w Żywcu i Cieszynie.

■ Organizatorzy i kibice przeżyli spore rozczarowanie, kiedy na starcie kryterium ulicznego „Błękitna Wstęga Olzy" stanęło raptem 27 kolarzy zamiast zapowiadanych blisko 60. Zawody o randze Pucharu Polski zostały odpuszczone przez wielu kolarzy, bo w tym samym czasie w Szczecinie odbywały się Mistrzostwa Polski w kolarstwie torowym. Obie imprezy, kolidujące ze sobą terminem, przebiegały pod egidą PZKol.

■ Szkołom i przedszkolom w gminie Brenna skończyły się pieniądze. Funduszy zabrakło na wypłaty dla nauczycieli oraz bieżące funkcjonowanie placówek. W ubiegłym tygodniu Rada Gminy wstrzymała więc kilka inwestycji, a zaoszczędzone w ten sposób pieniądze przeznaczyła na dofinansowanie oświaty.

■ Uczniowie z cieszyńskich szkół podstawowych pobili w piątek rekord w grupowym śpiewaniu piosenek. Na rynku w Cieszynie śpiewało piosenki regionalne 1236 dzieci. Rekordowi, który zostnie zapisany w przyszłorocznej edycji Polskiej Księgi Rekordów i Osobliwości przysłuchiwał się Dionizy Zejer z Towarzystwa Kontroli Rekordów Niecodziennych.

■ W żywieckim Liceum Ogólnokształcącym im. Mikołaja Kopernika – najstarszej szkole średniej na Żywiecczyźnie – trwają obchody 100-lecia szkoły. W ramach uroczystości została w auli zamurowana „kapsuła czasu". W tym dużym ceramicznym naczyniu z zalakowaną pokrywą i wizerunkiem patrona szkoły, który został wymyślony i przygotowany przez uczniów, zostały umieszczone telefon komórkowy, moneta i egzemplarz Gazety Wyborczej.

■ Publiczna łaźnia prowadzona przez bielskie koło Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta powstała z myślą o bezdomnych. Jest jedynym typem obiektu, który powstał kilka lat temu. Oprócz bezdomnych z darmowych kąpieli korzystają jednak także ci mieszkańcy Bielska, którzy nie mają łazienek w domu.

■ W Kowalach trwają prace wykopaliskowe, ktore prowadzi archeolog z Muzeum Śląska Cieszyńskiego Wiesław Kuś. Już w ubiegłym roku odkrył tam średniowieczny gródek, pochodzący z przełomu XIV i XV w., a więc z czasów księcia cieszyńskiego Przemysława Noszaka.

■ Niespełna rok działa w Cieszynie Polskie Towarzystwo Harfowe liczące ponad 60 członków. Ewa Jaślar-Walicka, prezes towarzystwa najwięcej uwagi poświęca młodym, utalentowanym osobom, strając się im pomóc w pokonywaniu kolejnych etapów kariery, aby mogły znaleźć się w harfowym świecie.

■ Władze Bielska chcą zburzyć zabytkowy budynek szkolny z 1880 roku, który przed zaledwie kilkunastu laty został zapisany do rejestru zabytków. Szkoła stoi tuż obok drogi do Szczyrku, którą władze miasta zamierzają poszerzyć. Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków nie zamierza jednak zezwolić na wyburzenie budynku. szkoły. **(Opr. man)**

Niesygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z internetowych serwisów informacyjnych.

W Olbrachcicach utrzymuje się tradycja corocznych spotkań przedstawicieli samorządu gminnego z ludźmi po siedemdziesiątce. Ostatnie takie spotkanie odbyło się w ub. środę w Domu PZKO. Jego gospodarz, zastępca wójta Paweł Santarius **w asyście szefowej aktywu ds. obywatelskich** Iwony Guńkowej, **obdarował kwiatami 25 nowych, tegorocznych 70-latków, po czym poinformował wypełnioną szczelnie salę o ostatnich inwestycjach na terenie gminy i zaplanowanych przedsięwzięciach, które mają poprawić komfort życia mieszkańców Olbrachcic. Po poczęstunku, który sfinansował UG a przygotowały panie z aktywu ds. obywatelskich, seniorzy obejrzeli i wysłuchali program artystów Operetki Opawskiej.** (s) **Fot. MAREK SANTARIUS**

Wspólnie raźniej

MOSTY k. JABŁONKOWA (kor) – Omówienie planu wspólnych przyszłorocznych przedsięwzięć podbeskidzkich miejscowości było głównym tematem piątkowego posiedzenia Stowarzyszenia Gmin Regionu Jabłonkowskiego. Jego gospodarzami byli tym razem mosteczanie.

Wójtowie zajęli się ponadto oceną stanu realizacji niektórych wspólnych projektów. Pierwszy to „Region na dłoni", w ramach którego w podbeskidzkich gminach rozmieszczone zostaną mapy panoramiczne (pilotuje go Pioseczna). Drugi projekt związany jest z budową na Trójstyku (Hyrczawa-Trójwieś-Czerne) – z każdej strony granicy – małych obiektów turystycznych. Tym zajmuje się w SGRJ Hyrczawa. Trzecie przedsięwzięcie – ścieżka rowerowa „Hutniczym szlakiem" z Trzyńca przez Wędrynię, Nydek, Filipkę i Nawsie aż do Piosku – zostało już zrealizowane.

Jesień na wystawie

LIGOTKA KAMERALNA (kor) – Władze wsi, Stowarzyszenie Obywatelskie „Klucz" oraz miejscowe organizacje społeczne organizują w weekend Wystawę Jesienną. W sali Domu Kultury będzie można podziwiać płody z ogródków ligockich działkowców oraz prace plastyczne z tematyką jesienną autorstwa dzieci ze szkół w Ligotce i Gnojniku oraz pensjonariuszy gminnego Zintegrowanego Zakładu Socjalnego. Seniorzy z wchodzącego w skład ZZS Domu Emerytów zaprosili też do udziału w wystawie kolegów z podobnych placówek w Cz. Cieszynie i Trzyńcu.

Wystawa czynna będzie przez oba dni w godz. 9.00-18.00.

Koniec magla

GNOJNIK (ga) – Magiel gminny, zainstalowany w miejscowej remizie strażackiej, zostanie do końca br. zlikwidowany. Powodem jest jego nieopłacalność. Z magla bowiem korzysta już tylko... jedna kobieta.

Poświęcono kaplicę

JABŁONKÓW (kor) – W jabłonkowskim Domu św. Elżbiety, placówce dla seniorów i osób niepełnosprawnych przy miejscowym klasztorze elżbietanek, odbyła się w czwartek uroczystość poświęcenia nowej kaplicy. Konsekracji dokonał osobiście zwierzchnik diecezji ostrawsko-opawskiej **ks. bp František Václav Lobkowicz**.

Nowa kaplica mieści się – tak jak poprzednia – na drugim piętrze, ale we wzniesionej niedawno przybudówce obiektu. W dawnej kaplicy mieszczą się obecnie pokoje dla pensjonariuszy placówki oraz gabinet rehabilitacyjny.

Okazja dla aktorów

CZ. CIESZYN/ZAKOPANE **(kor) – Piętnastka młodych Zaolziaków w wieku 15-25 lat może wziąć udział w warsztatach pt. „Teatr Show", które w dniach 15-26 października organizuje w Zakopanem Fundacja Kultury Wsi wspólnie ze Stowarzyszeniem Młodych na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.**

Celem warsztatów jest pobudzenie młodzieży w kierunku tworzenia, odnalezienia swego miejsca w świecie i zdefiniowania podstawowych wartości składających się na charakter człowieka. Projekt, w którym wezmą udział młodzi ludzie z różnych części Europy, pozwoli na odważne nawiązywanie kontaktów i pomoże w otwarciu się na różnice kulturowe wynikające nie tylko z braku znajomości języka, lecz również tradycji historycznej, w której dana kultura wyrastała. – *Angażując młodzież w działania teatralne, ukształtujem świadomego odbiorcę sztuki, któ chętnie będzie uczestniczył w impr zach kulturalnych i nauczy się wybi rać spośród nich te najbardziej wa tościowe* – zapewniają organizatorz

Bliższe informacje nt. warsztató można uzyskać w Kancelarii Kongr su Polaków. Tam też należy jak n szybciej kierować zgłoszenia, zawi rające: *imię, nazwisko, adres, data rodzenia, nr tel., e-mail.*

Można tak uczynić telefonicznie nr **558 711 453** lub pocztą elektr niczną – *kancelaria@ polonica.cz.*

Sala na finiszu

BUKOWIEC (kor) – Przy czeskiej podstawówce na ukończeniu jest budowa nowej sali gimnastycznej. Z pomieszczenia o rozmiarach 16x26 m będą mogły korzystać nie tylko dzieci z obu szkół i przedszkoli, ale także dorośli mieszkańcy wsi.

Uroczyste otwarcie sali, której budowę rozpoczęto 15 czerwca, zaplanowano na ostatni tydzień października. Inwestycja kosztowała 16 mln Kc; dotacja z resortu finansów wyniosła 13 mln.

Prosto pod pociąg

Dokończenie ze str. 1

Maszynista (zbiegiem okolicznoś również Polak) nie zdążył zaham wać, w rezultacie czego pociąg wło auto wraz z pasażerami jeszcze prz 125 m.

Kierowca doznał licznych obraże ciała, jego o dwa lata młodszy wsp pasażer – wstrząsu mózgu. 40-let maszynista wyszedł z wypadku cal Rannych przewieziono do szpitala Ostrawie Porubie, gdzie zostali po dani szczegółowym badaniom. Ta też kierowcy pobrano próbkę krwi n zawartość alkoholu.

Fot. ROMAN BASELIDES

Auta kontra tenis

SUCHA GÓRNA (sch) – Opustoszała parcela koło skrzyżowania „Przy dworze" zamienia się powoli z ziemi niechcianej w łakomy kąsek. Po latach milczenia, gdy tylko dziko rosły tu trawy, nagle znalazło się aż dwóch chętnych do zainwestowania w ten 1,7-ha grunt.

Pierwszym jest producent ciężarówek „MAN", który zamierza otworzyć tu serwis samochodowy, drugim – hawierzowska firma, która została założona w celu wybudowania hali do gry w tenisa. – *Ani jeden z projektów nie koliduje z planem zagospodarowania przestrzennego, choć sam osobiście, m.in. z uwagi na sąsiedztwo działki z Domem Kultury, preferowałbym wykorzystanie jej w celach rekreacyjno-sportowych* – powiedział „GL" wójt **Jan Lipner**, który od razu zaznacza, że nie do niego będzie należała ostateczna decyzja, gdyż gmina nie jest właścicielem gruntu.

Dodajmy, że hala do gry w tenisa byłaby drugim z kolei pawilonem sportowym w wiosce. Nowoczesna hala sportowa stanęła bowiem koło czeskiej szkoły raptem dwa miesiące temu.

Sanki na szynach

MOSTY KOŁO JABŁONKOWA (ma – W miejscowym kompleksie narci skim wczoraj oddano nadziemny t „saneczkowy" (na zdjęciu). Przecięc wstęgi dokonał wicehetman woj wództwa **Zdzisław Wantuła**, po czy poszły w ruch dwuosobowe wózki n szynach. Wczoraj wszyscy jeździli darmo, od dziś za korzystanie z t atrakcji trzeba już płacić.

Długość toru, który powstał w ci gu niespełna dwóch miesięcy, wyno 650 m. Wózki rozwijają prędkość d 40 km/godz. W dni powszednie t będzie czynny w godz. 13-18, w we kendy w godz. 10-18.

Ciekawostki

Białe żółtko

W Japonii rozpoczęto na skalę masową produkcję jajek o białych żółtkach, które – jak utrzymują japońscy kucharze – są sekretem wypieku idealnego biszkoptu. Żółtka-albinosy mają taki sam smak i te same właściwości co żółtka żółte, lecz dają większe możliwości kucharzom i cukiernikom. Jednym z najdroższych wypieków w Japonii jest tzw. biała gąbka – ciasto podawane podczas tradycyjnej ceremonii picia herbaty.

Kompania QP, która jest głównym producentem jajek z białymi żółtkami, korzysta w tej materii z wiekowych doświadczeń azjatyckich hodowców drobiu. Okazuje się, że jeśli kurczęta i kury karmi się tylko ryżem, to większość pigmentów żółtych i czerwonych znika z żółtka. Specjaliści utrzymują, że do wybielenia żółtek potrzebne są także inne zmiany w diecie drobiu.

Wizyta misia

Amerykańskie media obiegła historia sparaliżowanego mieszkańca Aspen w stanie Kolorado, u którego z wizytą zawitał 230-kilogramowy niedźwiedź.

Tom Isaac, sparaliżowany od ponad 20 lat w następstwie wypadku narciarskiego, leżał bezsilnie w łóżku, a miś, znany w okolicach Aspen jako Gruby Albert, buszował w tym czasie po jego kuchni w poszukiwaniu przysmaków. Niedźwiedź potłukł naczynia, poczęstował się znalezioną w szafce czekoladą, a Isaac leżał w sąsiedniej sypialni, starając się nie zwrócić na siebie uwagi zwierzęcia w obawie przed atakiem.

Wszystko skończyło się dobrze – kiedy po południu następnego dnia Isaaca odwiedzili strażnicy przyrody, rozpytujący się w okolicy o natrętnego misia, Gruby Albert uciekł.

Ślub z byłą żoną

Krzysztof Krawczyk zgodnie z zapowiedzią znów stanie na ślubnym kobiercu, a jego wybranką będzie... była żona. Wokalista, który święci obecnie triumfy na listach przebojów za sprawą piosenki „Trudno tak" zaśpiewanej z Edytą Bartosiewicz, na miejsce uroczystości wybrał polski Żywiec, choć wcześniej w planach było greckie Rodos.

Jak donosi „Super Express" ślub cywilny ma odbyć się w pierwszej połowie stycznia przyszłego roku. Na miejsce zaślubin młoda para wybrała pomieszczenia Starego Zamku, w których przygrywać mają góralskie kapele. Po oficjalnej uroczystości świeżo upieczeni małżonkowie przejadą ulicami Żywca do Piwiarni Żywieckiej, jeśli będzie ciepło, nowożeńcy pojadą tam autentyczną karetą, należącą kiedyś do Habsburgów. Saniami – w przypadku śniegu i mrozu.

Natura leczy

„Rzeczpospolita", powołując się na badania brytyjskich naukowców pisze, że rośliny wykorzystywane od wieków przez medycynę alternatywną mogą rzeczywiście działać. Ich skuteczność została dowiedziona między innymi w walce z cukrzycą, malarią i nowotworami – czytamy w dzienniku.

Okazało się, że wiedza zielarzy może przydać się jeszcze współczesnej medycynie. Specjaliści z londyńskiego King's College po przeprowadzeniu badań trzech roślin orzekli, że są one rzeczywiście skuteczne. Być może, po zbadaniu substancji przez nie wydzielanych, uda się stworzyć ich syntetyczne odpowiedniki. Jak informuje BBC, na pierwszy ogień poszły specyfiki pomagające chorym na cukrzycę, mające działanie antybakteryjne i antygrzybiczne, jak również niszczące komórki nowotworowe.

ROZMOWA ZE STANISŁAWEM LISEM, PREZESEM MAŁOPOLSKIEGO FORUM WSPÓŁPRACY Z POLONIĄ

Największe przedsięwzięcie medialne na świecie

XII Światowe Forum Mediów Polonijnych Tarnów – Gdańsk – Gdynia – Sopot przeszło do historii. Zorganizowało je Małopolskie Forum Współpracy z Polonią pod patronatem m.in. Marszałka Senatu RP, Ministra Spraw Zagranicznych, Ministra Kultury, Komitetu Integracji Europejskiej. Do Tarnowa – matecznika imprezy – przybyło ponad 150 dziennikarzy polonijnych z 27 krajów świata. O początkach i perspektywach Forum „Głos Ludu" rozmawia ze **Stanisławem Lisem**, pomysłodawcą imprezy.

– Pomysł zwoływania Światowego Forum Mediów Polonijnych jest faktycznie mój. Ale zrodził się z doświadczeń moich i moich współpracowników z organizacji niezależnych mediów w Polsce po 1989 roku. Zakładaliśmy prywatne gazety, pomagaliśmy uruchamiać gazety samorządowe. Pomagaliśmy instytucjom kultury, organizacjom pozarządowym, które chciały mieć własne gazety. Tworzyliśmy też pierwsze prywatne stacje radiowe czy sieci kablowe. Byłem wtedy dyrektorem wojewódzkiego ośrodka kultury w Tarnowie.

Spotkania dziennikarzy mediów lokalnych w Polsce przywiodły mi na myśl pomysł wykorzystania związków Małopolski z Polonią. Cały XIX i początek XX wieku bowiem to niezwykle masowa emigracja z Galicji za chlebem. Potem emigracja powojenna, o innym już charakterze oraz „Solidarnościowa". Prawie każda małopolska miejscowość ma swój klub w Chicago, w Nowym Jorku czy gdzieś tam za oceanem. Pomysł miał na celu integrację środowisk dziennikarskich, budowę ich więzi z Macierzą, promocję województwa Tarnowskiego.

W 1993 roku zorganizowaliśmy Światowe Forum Prasy Polonijnej. Z Zachodu przyjechało niewielu dziennikarzy. Nie uznali widać, by spotkanie mogło mieć swoją rangę i być interesujące oraz przydatne. Przyjechało trochę dziennikarzy z różnych krajów europejskich i przyjechała duża grupa działaczy z krajów Europy Środkowo-Wschodniej i ZSRR.

Dlaczego działaczy?

Dlatego, że w ZSRR nie było nic niezależnego, ani gazet, ani radia ani stacji telewizyjnych.

Po dwóch latach wznowiliśmy to przedsięwzięcie jako Światowe Forum Mediów Polonijnych. I od tego czasu wykrystalizowały się dwa zasadnicze cele. Po pierwsze budowa więzi pomiędzy środowiskami Polonii z Macierzą poprzez media polonijne. To jest przecież olbrzymia armia piór, mikrofonów i kamer. W środowiskach Polonii i Polaków zamieszkałych za granicą funkcjonuje ponad 500 mediów. Drugi cel Forum to promocja kulturalna, gospodarcza i turystyczna Polski. Od 1999 roku realizujemy ten cel poprzez pokazywanie poszczególnych regionów. Zaczęliśmy od Małopolski, bo tam jest matecznik Forum, był Kraków i Tarnów, dwukrotnie Wieliczka, było Podkarpacie z Rzeszowem, Świętokrzyskie z Kielcami, Łódź, Lubelskie i Lublin, a w tym roku Pomorze i trójmiasto. Za rok planujemy przybliżyć Śląsk i Katowice z Częstochową. Chcemy pokazać Śląsk nie tylko poprzez wydobycie węgla i horyzont zasnuty dymami z kominów, ale Śląsk jako dynamiczny, prężny region, kumulujący wartości cywilizacyjne, pełen pięknych zakątków kultury materialnej i przyrodniczej. Za dwa lata pokażemy Polonusom Wielkopolskę z Poznaniem.

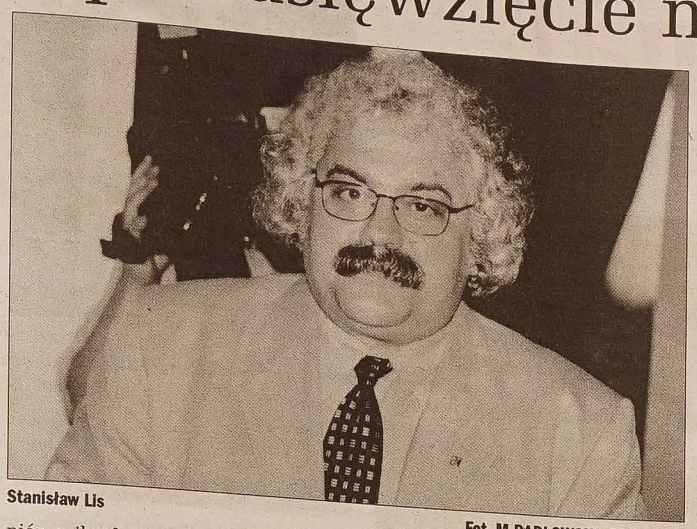

Stanisław Lis

Fot. M.RADŁOWSKA-OBRUSNIK

Jeśli chodzi o przyszłoroczną prezentację Śląska, to już jesteśmy po słowie z władzami województwa. Mamy podpisane porozumienia z marszałkiem i wojewodą.

Dwa wymienione przeze mnie zasadnicze cele realizowane są przez nas konsekwentnie. Efekty tych działań są bardzo interesujące. Po każdym Forum otrzymujemy echo medialne. Przykładowo po lubelskim odnotowaliśmy 2,5 tys. faktów medialnych, czyli audycji radiowych, telewizyjnych, artykułów prasowych. Za tym idą kontakty kulturalne, gospodarcze i turystyczne pomiędzy poszczególnymi gminami, firmami, organizacjami. To jest kapitał, który procentuje dla Rzeczypospolitej.

Nie tylko prezentacją Forum żyje. Są i zajęcia warsztatowe, wizyty w redakcjach oraz tematy „na topie"...

Od trzech lat tematem uzupełniającym stała się integracja europejska. Przez dwa lata mówiliśmy, w jaki sposób budować wizerunek Polski, aby weszła do UE. A w tym roku zaczęliśmy się zastanawiać, jak wykorzystać tę szansę, którą daje nam bycie we wspólnej Europie.

Pierwsza refleksja, jaką przyniósł czas zmian, to fakt wzmocnienia się potencjału Polonii i mediów Polonijnych w Europie. Przecież Europa rozszerzyła się o 10 krajów! Tu jest zadanie do spełnienia nie tylko mediów polonijnych, ale i dziennikarzy polskich pracujących w mediach narodowych. Chodzi już nie o budowanie wizerunku Polski w Europie, ale w ukazywaniu dobrej pracy. Ot choćby, w jaki sposób wykorzystać doświadczenia Irlandii w osiągnięciu tak wysokiego standardu życia. Jeśli na Węgrzech czy w Czechach pojawią się dobre praktyki, to warto je „kupować", rozpowszechniać, byśmy jako Polska nie zostawali w tyle. Media polonijne mogą o tym informować polską opinię – tu jest ich olbrzymia rola.

Czy na Forum przyjeżdża dostatecznie dużo dziennikarzy?

Co roku Forum podnosi poprzeczkę. Jest dzisiaj bezsprzecznie największym przedsięwzięciem w dziedzinie mediów w Europie i Świecie organizowanym systematycznie od 12 lat. Jest monitorowane przez Instytut Obserwacji Mediów w Strasburgu. Co rok uczestniczy w nim koło 150 dziennikarzy z trzydziestukilku krajów świata i duża grupa dziennikarzy polskich.

Uczestnictwo dziennikarzy w Forum jest coraz bardziej dojrzałe. Z satysfakcją patrzę na kontakty, które są zawiązywane między nimi, wymianę doświadczeń warsztatowych z krajów ich pochodzenia. Forum nadal jest przedsięwzięciem dynamicznym, co roku jest inne. Co roku wprowadzamy nowe elementy.

Czy sukces, który odniosło Forum, nie znalazł przypadkiem już „lepszych" ojców?

Na początku mieliśmy sporo przeciwników. Tak w układzie lokalnym, przeciwników prowadzenia światowej imprezy w Tarnowie – mieście liczącym zaledwie 150 tys. mieszkańców. Pojawiała się lokalna zawiść. Również Stowarzyszenie „Wspólnota Polska" podejmowało różne próby, które nie spełniły pokładanych w nie nadziei. Było tak szczególnie w latach 90. „Wspólnota" rościła sobie prawa do monopolizowania stosunków z Polonią. Mamy za to duże wsparcie ze strony Senatu i Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Sukces jest zasługą naszego potencjału organizacyjnego, który spowodował, że dzisiaj nie mamy już żadnych konkurentów. Zorganizowanie Forum to majstersztyk organizacyjny, ekonomiczny i logistyczny, który prawdopodobnie niewielu organizacjom by się udał. Przy czym zaznaczam, że przy Forum przez cały rok pracują tylko trzy osoby. Ale, oczywiście, mamy sztab współpracowników.

Organizatorem Forum jest Małopolskie Forum Współpracy z Polonią – organizacja społeczna, która nie zatrudnia ani jednej osoby. To jest nasza praca na rzecz pożytku publicznego.

Dziękuję za rozmowę.

MARTYNA RADŁOWSKA-OBRUSNIK

X EDYCJA KONKURSU RECYTATORSKIEGO »KRESY«

Ze skarbca polszczyzny

CZ. CIESZYN (mro) – Piękno polszczyzny ujętej w karby poezji i prozy będzie można podziwiać przy okazji dziesiątej – jubileuszowej na Zaolziu – edycji Konkursu Recytatorskiego „Kresy" 12 listopada br. w salach pracowni plastycznej czeskocieszyńskiego Gimnazjum Polskiego. Zgłoszenia należy nadsyłać do 5 listopada. Eliminacje przewidują podział startujących w konkursie na trzy kategorie (dzieci do lat 12, młodzież 12-16 lat oraz młodzież powyżej tego wieku i dorośli). Recytujący będą prezentować dwa utwory (fragmenty prozy lub wiersze), których łączny czas nie przekroczy 5 minut.

Jak zaznaczył **Władysław Kubień**, koordynujący przygotowania konkursowe, w tym roku zaszła zmiana w regulaminie „Kresów". Recytujący nie są już zobowiązani do prezentowania poezji wyznaczonego przez organizatora twórcy, ale mają dowolność wyboru autorów. – *Ta zmiana nie tylko urozmaici konkurs, ale także umożliwi poznać rzeczywiste zainteresowania młodego pokolenia Zaolziaków* – powiedział.

Dwójka najlepszych recytatorów z kategorii trzeciej będzie reprezentować Zaolzie na grudniowym spotkaniu laureatów konkursu w Białymstoku.

W ubiegłorocznych zaolziańskich finałach „Kresów" wzięło udział 40 wyznaczonych przez szkoły recytatorów.

Muzyka w kościołach

REGION (mro) – Wydarzeniem muzycznym jesieni w regionie można śmiało określić „Świętowacławski Międzynarodowy Festiwal Muzyczny", którego pierwsza edycja rozpoczęła się 28 września i potrwa do 28 października w województwie morawsko-śląskim. Festiwal swoim patronatem objęli **Vladislav Volný** – biskup Śląskiego Kościoła Ewangelickiego A.W. i przewodniczący rady ekumenicznej, **František Lobkowicz** – biskup diecezji ostrawsko-opawskiej oraz **Evžen Tošenovský** – hetman morawskośląski.

W bogumińskim kościele Boskiego Serca Pana, czeskocieszyńskim Najświętszego Serca Jezusowego, frydecko-misteckim kościele ewangelickim, hawierzowskim kościele św. Anny, karwińskim pod wezwaniem Podwyższenia Świętego Krzyża, orłowskim Narodzenia Panny Marii, stonawskim Marii Magdaleny, ewangelickim kościele w Trzyńcu oraz m.in. w kościołach ewangelickich i katolickich w Ostrawie rozbrzmiewać będą najwybitniejsze dzieła muzyki poważnej i sakralnej. Wśród wykonawców znajdą się przykładowo Kwartet Janáčka, Orkiestra Kameralna im. Janáčka, Eva Dřizgová-Jirušová (sopran), Jaroslav Dvorský (tenor), Jitka Molavcová (recitale i śpiew), Martin Kovařík (organy), Musica Aeterna, Collegium Marianum. Koncerty odbywać się będą w godzinach wieczornych.

Kolce bez róży

FELIETON IZY KRAUS-ŻUR

REALIZATOR

Obudziłam się, jestem nieprzytomna i nie mam pojęcia, o co chodzi. – Jak strasznie chce mi się spać! – Która jest w ogóle godzina?... Cholera jasna!!! – Nie zdążę, nie, na pewno nie zdążę, nie ma szans... – Gdzie jest ten cholerny słodzik?! – Czemu ten komputer tak rzęzi? – Może zdążę...? – A o czym ja mam pisać? – Nie... nie wyrobię się, będzie kicha. – A ty, kocur, czego tu chcesz? – Gdzie mam fajki? – Gdzie mam te cholerne fajki?!?!? – Boże, kocie, daj mi spokój, nie teraz... – Mhm, dobra kawa... – Mówiłam, wredny kocurze, że nie ma pieszczenia, idź sobie stąd! – No tak, ale o czym to ja miałam pisać? – Matko, dwunasta, naczelnik mnie zabije...

No i tak to mniej więcej dzisiaj wyglądało, kiedy Wasza felietonistka, czyli ja, najnormalniej w świecie wstała cztery godziny później niż zwykle. Co gorsza, nie mam jeszcze napisanego felietonu, który pół godziny temu powinien via łącza internetowe dotrzeć do redakcji. Wychodzi na to, że zawaliłam sprawę. Wiem, wiem... Gdybym napisała felieton wcześniej, to nie miałabym teraz kłopotów. Ale nie napisałam. Za to teraz napiszę o planowaniu, jako rzeczy wielce potrzebnej w życiu.

Planujemy wszyscy. Nawet Ci, co mówią o sobie, że żyją z dnia na dzień. Zawsze pojawi się w głowie myśl, że trzeba lub powinno się coś zrobić. A potem myśli się przez jakiś czas, jak to zrobić. No i powstaje plan. Plany mają wiele barw i odcieni – są krótko i długoterminowe, realne i nierealne, dalekosiężne i przyziemne. – Jutro tam zamiar zrobić wielkie porządki domowe, dlatego muszę wysłać męża na działkę – to plan realny, krótkoterminowy i przyziemny. Natomiast – podniesiemy we wszystkich gałęziach przemysłu wydajność produkcji o tysiąc procent i cały naród będzie żył w dobrobycie – to plan dalekosiężny, długoterminowy aczkolwiek, jak się okazało, nierealny. Dlaczego? Bo niemożliwy do zrealizowania.

I dochodzimy do sedna sprawy – w realizacji cały pies pogrzebany. Wszystkie wizje przyszłości mogą lec w gruzach, jeżeli nie ruszymy tyłka i nie zaczniemy coś robić. A z tym jest najtrudniej, bo człowiek, z natury stworzenie leniwe, jest wbrew pozorom optymistycznie nastawiony. Wystarczy przytoczyć najczęściej powtarzane zdania na świecie „Jakoś to będzie" i „Będzie lepiej". Problem w tym, że postawa ta jest wewnętrznie sprzeczna. Po prostu, żeby było lepiej, trzeba się samemu postarać. No, chyba że jest się szczęściarzem. Najgorzej jest wtedy, kiedy już zbierzemy się w sobie i zaczynamy coś robić, a tu nic nie wychodzi. Pojawiają się wątpliwości i trzecie zdanie wszechświata: „Czy to ma sens?". O odpowiedź zawsze trudno, bo najczęściej zależy od naszej intuicji.

I tak sobie myślę, że już wiem, dlaczego ten piękny plan ukazujący przyszłość jako życie w raju się nie ziścił. Bo naród, jako główny wykonawca, w pewnym momencie doznał olśnienia – „czy się stoi, czy się leży, pięć tysięcy się należy". Przyjął zatem postawę wyczekującą, bo przecież jakoś to będzie ...

A ja doszłam do wniosku, że dalsze ciągnięcie tego tematu nie ma sensu, bo primo – nie mam pojęcia, co jeszcze mogłabym napisać, sekundo – jeszcze dwie minuty i zniknie nawet cień szansy, by felieton ukazał się w terminie.

Festiwalu nasze akcenty

CZ. CIESZYN (kor) – Z radością powitała nasza redakcja publikację wydaną przez organizatorów 23. Międzynarodowego Festiwalu „Chopin w barwach jesieni", który odbywał się w Antoninie (Wielkopolska) w dniach 16-19 września. Nie zabrakło bowiem w festiwalowej książeczce zaolziańskich akcentów.

Otóż antoniński festiwal, poświęcony Fryderykowi Chopinowi i upamiętniający wizyty kompozytora w tamtejszym Pałacu Radziwiłłów, to nie tylko koncerty z udziałem najwybitniejszych muzyków polskich i zagranicznych. To także wystawy.

Władysław Owczarzy: Ex libris własny, akwaforta, akwatinta.

Pierwszą była w tym roku ekspozycja fotografii Karola Radziwonowicza pt. „Impresje chopinowskie". Drugą – XII Międzynarodowa Wystawa Ekslibrisu Muzycznego w Centrum Kultury „Komeda" w Ostrowie Wielkopolskim. I to na niej właśnie znalazły się prace zaolziańskich plastyków: **Zbigniewa Kubeczki** oraz naszego redakcyjnego kolegi **Władysława Owczarzego**.

Dodajmy, że na wystawie zaprezentowano także ekslibrisy autorstwa czeskiego artysty, **Pavla Hlavatego**.

Ekslibrisy naszych artystów znalazły się w festiwalowej publikacji.

ROZMOWA Z OKAZJI 50-LECIA POLSKIEGO ZESPOŁU ŚPIEWACZEGO »HUTNIK«

Chór to rodzina!...

...twierdzi prezes inż. Jan Hławiczka

▲ Polski Zespół Śpiewaczy „Hutnik" w roku jubileuszu 50-lecia.

▼ PZŚ „Hutnik" nagrał dwa krążki CD: „Znasz-li ten kraj" w 1990 r. oraz „To jest mój dom" w 1994. Dyrygentem i kierownikiem artystycznym zespołu był wtedy Cezary Drzewiecki. Fot. Archiwum PZŚ „Hutnik"

Prezes „Hutnika" Jan Hławiczka w rozmowie z marszałkiem Senatu RP Longinem Pastusiakiem.

Inżynier Jan Hławiczka pełni funkcję prezesa zarządu i kierownika organizacyjnego „Hutnika" od 1969 r. Rozmawiamy w sali prób trzynieckiego Domu Kultury „Trisia". Pan prezes właśnie zakończył ustalanie programu koncertu jubileuszowego z panią dyrygent i kierowniczką artystyczną zespołu, **Aleksandrą Zeman**. – *Wierzę, że wszystko będzie zapięte na ostatni guzik* – odprowadza ją do drzwi. – *Nie możemy sobie pozwolić na najmniejszą wpadkę.*

Na pytania czym jest dla niego śpiewanie, a czym członkostwo w „Hutniku" odpowiada łącznie, ponieważ jednego od drugiego najzwyczajniej nie odróżnia. „Hutnik" i śpiew to dla tego zwalistego, potężnie zbudowanego mężczyzny zamknięta całość.

– O różnicach decyduje wiek – uściśla. – Inaczej odpowie młody chłopak Janek Hławiczka, inaczej dojrzały patriota Jan. Nieopierzony dwudziestolatek na pewno kierował się innymi kryteriami, chciał chodzić do zespołu choćby z powodu młodych dziewczyn, których tam wtedy było mnóstwo. Natomiast ten drugi będzie czerpał satysfakcję z udziału w festiwalach polonijnych w Koszalinie. Tamtejsze spotkania z ludźmi mieszkającymi w najdalszych końcach świata, z którymi można swobodnie porozmawiać, zaliczam do swoich największych patriotycznych wzruszeń.

Poza tym – im bardziej człowiek dojrzewa, tym mocniej przemawiają do niego wyższe wartości, takie jak osiągnięcia artystyczne zespołu. Bo sam dojrzewa pod względem muzycznym. A wtedy każdy udany koncert to dla niego niezwykle ważna sprawa. Fajna, sprawiająca radość, budząca poczucie dumy. Nie ma chórzysty, któremu by udany koncert nie dostarczał osobistego zadowolenia.

Nie bez znaczenia jest również fakt, że w „Hutniku" mieliśmy ogromne sukcesy, a jeśli zdarzały się wpadki, to minimalne. Wszystko to razem powoduje, że nie tylko ja, ale wszyscy pozostali członkowie zespołu, nie potrafimy już myśleć o śpiewaniu w oderwaniu od „Hutnika".

W ostatnich dwudziestu latach trzykrotnie zmienialiście dyrygenta, czy to nie rzutowało negatywnie na komfort psychiczny chórzystów i nie prowadziło w efekcie do obniżenia linii rozwojowej zespołu?

Nie, nie sądzę, chociaż dyrygent – który u nas dodatkowo sprawuje funkcję kierownika artystycznego – to rzeczywiście najważniejsza osoba w zespole. Częste zmiany na tym stanowisku mogą wyrządzić wiele zła. Zauważyłem taką regułę, że zespół najlepiej funkcjonuje wtedy, gdy dyrygent jest z nim ściśle związany – żyje z nim niejako na co dzień, uczestniczy w jego bieżących sprawach. Tak było za **Cezarego Drzewieckiego**. Do dziś odczuwam ogromną satysfakcję ze współpracy z tym artystą. Miał dla nas czas nie tylko w dni prób czy koncertów. Bywał na spotkaniach towarzyskich, znajdywał drogę do domów chórzystów, czas na nawiązywanie kontaktów z najlepszymi chórami – co się wiązało z koniecznością licznych wyjazdów, na przykład do Warszawy... Wiele się od niego nauczyliśmy.

Każdy chórzysta to osobowość, ale trudno porównywać z nią osobowość wybitnego solisty, a zwłaszcza dyrygenta. Jaki dyrygent, taki chór, nigdy na odwrót. **Karol Wronka** to była wielkość, przeskoczył wszystkich, wywindował zespół, zwłaszcza chór żeński, na nieosiągalne dla innych wyżyny. Niestety, nadszedł taki moment, że musieliśmy się rozstać. Jego miejsce zajął na pewien czas **Erich Śmiłowski**, a po nim **Jurek Kaleta** – pierwszy z serii młodych. Już wtedy bowiem, na początku lat osiemdziesiątych, uzmysłowiłem sobie, że linię artystyczną „Hutnika" powinni określać ludzie młodzi, otwarci na nowe tendencje, wzbogacający repertuar o nowe pozycje.

Ale z Jurkiem nam nie wyszło. Chór szybko potrafi rozpoznać walory swego przewodnika, natychmiast wie, czy posiada charyzmę, jakim dysponuje kapitałem twórczym i siłą przebicia. Do mnie zaś dotarło, że potencjał Zaolzia w zakresie sztuki dyrygenckiej jest na wyczerpaniu.

Zrozumiałem, że jeśli zespół ma się rozwijać, musi korzystać z pomocy z zewnątrz. W efekcie trafił do nas pan Cezary, katowiczanin zamieszkały w Wiśle, absolwent Liceum Muzycznego w Katowicach, Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie i Podyplomowego Studium Chórmistrzowskiego w Akademii Muzycznej w Bydgoszczy. Jego następczynie – **Ewa Wigezzi** z Ustronia, a obecnie Aleksandra Zeman z Cieszyna – również legitymują się dyplomami polskich uczelni muzycznych oraz godnym szacunku stażem dyrygenckim.

Wielokrotnie zwracał pan uwagę na znaczenie związków rodzinnych dla życia zespołu, a mnie by interesowało, jak praca w chórze rzutuje na życie rodzinne. Czy nie jest ona powodem raczej do rozłamów niż integracji?

Chciałbym zdecydowanie podkreślić: chór to rodzina! Oczywiście, wiele razy się pokłóciliśmy. Trudno oczekiwać, aby na przykład ortodyksyjny katolik i zażarty ateista mogli owocnie współpracować, nie oczyszczając od czasu do czasu przedpola.

Gdy chodzi o życie rodzinne, to uważam, że jego jakość zależy od jakości związku partnerskiego małżonków. Jeśli obydwoje pracują w tym samym zespole – czyli mają te same zainteresowania, spędzają czas na tych samych imprezach, absolwują te same wycieczki, przeżywają te same stresy i radości okołokoncertowe – to ich związek się umacnia, nie osłabia. Co nie znaczy, że jest zupełnie pozbawiony konfliktów, wręcz przeciwnie! Moja wspaniała żona Halina uznała na przykład, że powinna funkcjonować jako coś w rodzaju zespołowego piorunochronu. Ludzie zaczęli jej w pewnym momencie zwracać uwagę, że w niektórych rzeczach przeginam, a ona próbowała to wyprostować. Początkowo mnie to drażniło, w końcu jednak uznaliśmy, że sprawy zespołu mogą i powinny być składnikiem naszego życia rodzinnego. Ostatecznie zostałem nie tylko rozgrzeszony z nadmiernego angażowania się w „Hutniku" – kosztem opieki nad dziećmi, ale sama Halina przyjęła na siebie niewdzięczne obowiązki jego sekretarki.

„Hutnik" jest znany ze swych częstych wojaży zagranicznych. Jakie czynniki decydują o doborze tras koncertowych?

Najróżniejsze, zdarzało się, że nawet polityczne. Tak, tak! Na początku lat sześćdziesiątych „Hutnik" posiadał bodaj najlepszy chór żeński w republice, ale nigdy, na żaden zagraniczny konkurs czy festiwal go nie wysłano. Bo Czechosłowację musiał reprezentować zespół czeski... Z kolei patronat Huty Trzynieckiej powodował, że mogliśmy wyjeżdżać do miejscowości, w których działały jej zakłady partnerskie. Tak znaleźliśmy się na Węgrzech – ku powszechnemu rozczarowaniu zespołów pezetkaowskich. Dzięki kontaktom warszawskim wyjechaliśmy do Warny, gdzie przypadkowa rozmowa z popem w cerkwi zaowocowała... okazałym koncertem w filharmonii w Sofii. Prawosławny ksiądz nam to załatwił!

A zatem czynników może być naprawdę bardzo wiele. Swego czasu na przykład doszliśmy z kolegami do przekonania, że w naszym wieku nie powinniśmy już dążyć do udziału w konkursach czy koncertach w ciepłych południowych krajach. Rezultat – dwa wyjazdy do Skandynawii, po jednym do Łotwy i na Litwę.

Generalnie jednak, aby móc wyjeżdżać, trzeba dysponować odpowiednim repertuarem i dobrze ułożonym programem koncertu. Jeśli ma się co zaprezentować, nie trzeba się martwić o widownię. Dobre rzeczy sprzedają się same. Obojętnie czy na Zaolziu, w Koszalinie, Londynie, Rzymie czy w Sztokholmie, Helsinkach, Wilnie.

Rozmawiał
KAZIMIERZ KASZPER

Członkinie chóru żeńskiego podczas rekonesansu w fińskim Lahti w 2002 r. Stoją od lewej: H. Worek, H. Śliż, A. Sabela, A. Szwarc, H. Hławiczka, L. Pfeifer, H. Burkot, H. Zientek, M. Kubik, W. Kilmek, W. Zientek, kucają: b. pani dyrygent E. Wigezzi, W. Szwarc, A. Kornuta, M. Brudna, M. Chodura, A. Pyszko, H. Hławiczka. Fot. Archiwum PZŚ „Hutnik"

Trzyniec, 28 maja 2005: Festiwal PZKO

Dokończenie ze str. 1

W dalszej części posiedzenia członkowie ZG debatowali nad wnioskami o dofinansowanie przez „Wspólnotę Polską" niektórych przedsięwzięć PZKO. Chodzi o dwa wnioski inwestycyjne. Pierwszy dotyczy nabycia samochodu-furgonetki dla Teatru Lalek „Bajka", drugi – doraźnego remontu obiektu siedziby ZG (przy okazji prezes zdementował nieścisłą informację prasową o rzekomo przeprowadzonym już remoncie kapitalnym budynku; prawda jest taka, że póki co naprawiono jedynie znajdujący się w stanie awaryjnym sanitariat).

Zarząd Główny omówił też sprawozdanie z Festynu Górskiego, zorganizowanego przez Radę Młodzieży i Sportu oraz MK w Koszarzyskach. – *Sugestia organizatorów dotycząca zaniechania urządzania tej tradycyjnej imprezy ze względu na deficyt finansowy, który przynosi, nie została przyjęta. Organizatorom zalecono rozważyć możliwości jej uatrakcyjnienia, względnie po zmianie nazwy na Festyn Podgórski przeniesienia do Koszarzysk wsi* - powiedział nam prezes.

Członek ZG PZKO, **Władysław Kristen**, został wydelegowany do współpracy z MK PZKO w Mistrzowicach przy organizacji XXVIII Biegu na Przełaj o „Memoriał Wandy Delong". Zawody odbędą się jutro, w niedzielę 3 października o godz. 8.45 w Mistrzowicach.

W sprawach bieżących poruszono problematykę zbliżających się wyborów do samorządu wojewódzkiego oraz Senatu RC. Jako że w wyborach tych kandydują również osoby narodowości polskiej reprezentujące różne ugrupowania polityczne, Zarząd Główny wzywa członków PZKO do licznego udziału w wyborach oraz do oddawania głosu na kandydatów, którzy są otwarci na potrzeby naszej społeczności. (r)

EWA GOŁĘBIOWSKA, GŁÓWNY ORGANIZATOR »SKARBÓW Z CIESZYŃSKIEJ TRÓWŁY«:

Wiemy o sobie wciąż za mało

Przed tygodniem, w niedzielę 26 września, zakończyła się w obu Cieszynach czwarta edycja jednej ze sztandarowych imprez nadolziańskiego grodu, „Skarby z cieszyńskiej trówły". Główną inicjatorką „Trówły" (jak imprezę zwą cieszyniacy), a do dziś szefową jej sztabu organizacyjnego jest Ewa Gołębiowska, **do niedawna naczelnik wydziału edukacji i kultury cieszyńskiego ratusza. A dziś?...**

Od września zajmuję się w ratuszu wyłącznie przygotowaniem nowej inicjatywy pn. Śląski Zamek Sztuki i Przedsiębiorczości. Ta instytucja, finansowana m.in. z funduszu Phare ESC 2001, rozpocznie działalność 1 stycznia 2005 r. Ale ponieważ jestem jednym z pomysłodawców „Trówły", przygotowałam ze swoim dawnym wydziałem także czwartą jej edycję. A będę na pewno związana z „Trówłą" w kolejnych latach.

Pierwsza edycja „Trówły" odbyła się we wrześniu 2001 r. Skąd urodził się ten pomysł? Czy tak po prostu usiedliście i doszliście do wniosku, że także w trzecim tysiącleciu mieszkańcy Śląska Cieszyńskiego powinni pamiętać o historii, kulturze, folklorze i tradycjach swojego regionu?

Wszystko zaczęło się od konkursu ogłoszonego przez Ministerstwo Kultury i Sztuki RP, które postanowiło dofinansować regionalne inicjatywy pn. „weekend z kulturą". Główny warunek przyznania dotacji był prosty – to nie może być kolejna masowa impreza z tanią rozrywką, lecz powinno to być przedsięwzięcie „uderzeniowe", niekonwencjonalne.

To nas zmobilizowało do działania. Postanowiliśmy stworzyć imprezę, która zainteresuje mieszkańców regionu jego kulturą i tradycją. Imprezę, która pokaże, że historia, kultura i tradycja to jest nie tylko to coś, o czym mówi się w szkole czy w domu dziadków, że to wszystko może wciągnąć także współczesnego człowieka, zwłaszcza młodego. Od samego początku chcieliśmy jednak, by w „Trówle" znalazło się miejsce zarówno dla tradycji, jak i współczesności. By ludzie mogli się spotkać tak z rzemieślnikami, twórcami ludowymi, gawędziarzami czy etnologami, jak i ze związanymi z regionem poetami, muzykami, plastykami zajmującymi się sztuką jak najbardziej współczesną.

To wszystko spodobało się komisji konkursowej i otrzymaliśmy dotację. A pierwsza edycja „Skarbów z cieszyńskiej trówły" cieszyła się nad Olzą dużym powodzeniem.

Ta pierwsza edycja odbyła się tylko po polskiej stronie Olzy. Cz. Cieszyn - przede wszystkim ośrodek kultury „Strzelnica" i Biblioteka Miejska – dołączyły dopiero za rok...

Współpracujemy przy „Trówle" do dziś, co bardzo wzbogaca tę imprezę. Szkoda tylko, że nawet podczas tego przedłużonego weekendu z regionalnymi skarbami każda część miasta żyje właściwie własnym życiem. Podobnie zresztą jest podczas innych wspólnych ponadgranicznych imprez - każdy sobie rzepkę skrobie. Na razie nie udało nam się także w ramach „Trówły" zorganizować jakiegoś prawdziwie wspólnego przedsięwzięcia. Ale może w przyszłych edycjach będzie inaczej. Są pierwsze jaskółki – „Strzelnicy" udało się w tym roku sporo osób namówić do wzięcia udziału w konkursie na strudel. Ba, dwie nagrody powędrowały nawet do Cz. Cieszyna, a w dodatku ich autorami byli panowie.

Czyli - na razie mamy jak gdyby dwie „Trówły". Musimy jednak robić wszystko po to, żeby coraz więcej ludzi w ostatni weekend września przekraczało Olzę, by zobaczyć, co się dzieje u sąsiadów.

Jak pani ocenia czwarte wydanie „Trówły"?

Z powodu wielu obowiązków także ja nie miałam za dużo okazji zajrzenia za Olzę. Ale słyszałam, że czeska część „Trówły" była bardzo udana. Jeśli zaś chodzi o Cieszyn, jestem bardzo zadowolona. Odbyło się ponad 30 imprez, a zainteresowanie nimi było dużo większe niż w ubiegłych latach.

Rozpocznę od udanej próby pobicia rekordu Polski w śpiewaniu pieśni ludowych. Pomimo deszczu na rynku śpiewało aż 1236 dzieci, a wraz z nimi przyszli rodzice, dziadkowie. Rekord jest zapisany w „Polskiej księdze rekordów niecodziennych".

Bardzo się cieszę, że udało nam się pokazać w Cieszynie „Tešínské nebo – Cieszyńskie nebe" Teatru Cieszyńskiego. Z tym, że to przedstawienie w Teatrze im. A. Mickiewicza było kolejnym dowodem na to, że wiemy o sobie wciąż za mało. Wielu mieszkańców Cieszyna mówiło mi wprost, że... nie wiedzieli o tym, że za Olzą istnieje taki teatr i że nigdy do niego nie zawitali. Wielu twierdziło też, że w ogóle nie rozumieją języka czeskiego, a bywa, że i gwary. Dlatego mam nadzieję, że uda mi się zaprosić Teatr Cieszyński z „Cieszyńskim niebem" za Olzę jeszcze chociaż raz, by mogła ten spektakl obejrzeć przynajmniej młodzież szkolna.

Do udanych imprez czwartej „Trówły" zaliczyć trzeba na pewno spotkanie z prof. Janem Miodkiem czy otwierający „Skarby" koncert „Tryptyk beskidzki" w wykonaniu Józefa Skrzeka i kapeli „Wałasi". „Tryptyk" grany był wielokroć na Śląsku, miał świetne recenzje, a tutaj, nad Olzą, nikt go nie słyszał. I to jest kolejne zadanie „Trówły" – pokazywać ludziom nasze lokalne skarby, o których albo nic nie wiemy, albośmy o nich po prostu zapomnieli.

Zaskoczyło mnie duże zainteresowanie wycieczkami. Na pewno nikogo nie zdziwią tłumy chętne do zwiedzenia browaru „Brackiego". Zaskoczeniem jednak może być to, że niespełna 50 osób pojechało z Bractwem Księstwa Cieszyńskiego poznać najciekawsze miejsca Zaolzia, a ponad 30 osób towarzyszyło **Januszowi Spyrze** w wycieczce po żydowskich zabytkach obu Cieszynów. To świadczy o tym, że należy kontynuować podobne przedsięwzięcia.

W Namiocie Sztuki Kulinarnej na Wzgórzu Zamkowym można było nie tylko dobrze zjeść. Prezentowali się tam tradycyjnie także rzemieślnicy i twórcy ludowi.

Tak, a te pokazy dawnych rzemiosł były o tyle bogatsze, że wspomógł nas w tym roku prezes Sekcji Ludoznawczej przy ZG PZKO, **Leszek Richter**, który zresztą zorganizował

Ewa Gołębiowska: „...należy kontynuować podobne przedsięwzięcia." Fot. DANUTA BRANNA

świetny pokaz wiejskich rzemiosł i rękodzielnictwa na tegorocznym Gorolskim Święcie. Dzięki Leszkowi mogliśmy widzieć, jak kręciło się dawniej sznury i powrozy czy jak przędło się na kołowrotku.

No i było też w namiocie sympatyczne spotkanie autorów limeryków z obu stron Olzy. Także tu, sądzę, może zrodzić się nowa tradycja.

Czym w takim razie zaskoczycie nas za rok?

Cieszę się na tę jubileuszową piątą edycję, bo „Trówła" powinna już znaleźć wreszcie stałe lokum na zamku. Dotychczas tylko korzystaliśmy z gościnności szkoły muzycznej. Jeśli zaś chodzi o program, to mam już chyba z połowy tę „Trówłę" spakowaną. Nie zdradzę szczegółów, by nie zapeszyć. Powiem tylko tyle, że na pewno powinno być sporo kapel góralskich z obu stron Olzy, zwróciłam się już też do **Renaty Putzlacher** z prośbą o pomoc w przygotowaniu ponadgranicznego spotkania poetów. Marzy mi się też Dzień Zaolzia z wystawą zdjęć o miejscach związanych z legendami i podaniami ludowymi. Tu obiecali mi pomóc członkowie towarzystw fotograficznych – cieszyńskiego i zaolziańskiego. Miejmy więc nadzieję, że i ta piąta „Trówła" przyciągnie miłośników tradycji, historii i kultury z całego Śląska Cieszyńskiego. No i że dzięki tej imprezie lepiej się poznamy.

Rozmawiał: JACEK SIKORA

EUROPA I POLSZCZYZNA OCZAMI PROF. JANA MIODKA

Gwary są w zaniku, ale...

Prof. Jan Miodek urodził się w 1946 r. w Tarnowskich Górach. Jest profesorem i dyrektorem Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego, członkiem Komitetu Językoznawstwa PAN oraz Rady Języka Polskiego. Od 1987 r. prowadzi program telewizyjny „Ojczyzna polszczyzna". W sobotę 25 września w Państwowej Szkole Muzycznej w Cieszynie prof. Jan Miodek wygłosił wykład „Polszczyzna w Europie, Europa w polszczyźnie".

Prof. Jan Miodek w trakcie wykładu w Cieszynie. Fot. autor

Czy przy okazji wizyty w Cieszynie odwiedził Pan Zaolzie?

Miałem odwiedzić Zaolzie, tak się umawiałem z prof. Kadłubcem. Tylko że w zeszłym roku nie mogłem się pojawić na olbrzymim dyktandzie szkół średnich i podstawowych we Wrocławiu. I jak dzwonili do mnie, że w tym roku już tak bardzo na mnie liczą, nie mogłem odmówić. Niestety, tym razem obsłużę tylko polską stronę. Wizytę na Zaolziu, z powodu braku czasu, jestem zmuszony przełożyć na wiosnę w przyszłym roku.

Czy Pana zdaniem przetrwa polska gwara na Zaolziu?

W ogóle wszystkie gwary są w zaniku. Ale w sytuacji, kiedy Polacy na Zaolziu są pewną mniejszością, myślę, że przetrwa. Tyle wieków przetrwała. Podczas ostatniej wizyty byłem zachwycony tym, że profesorowie w pokoju nauczycielskim mówią między sobą piękną gwarą a na lekcji polszczyzną literacką. Wszystko jednak zależy od tego, jak się będą układać stosunki rodzinne. Czy współmałżonek czeskiej narodowości zdominuje językowo drugą stronę, czy też zwycięży tolerancja, czyli dwujęzyczność. Myślę, że dwujęzyczność jest ciekawsza dla dzieci. Mówił Goethe, ile znasz języków, tyle razy jesteś człowiekiem. Byłoby mi bardzo szkoda polszczyzny na Zaolziu. Żyjecie w państwie czeskim, oczywiście musicie mówić idealnie po czesku. Natomiast byłoby dobrze, gdybyście polszczyznę utrzymali.

Czy podziela Pan obawy, że za parę lat zostaniemy zanglizowani, języki słowiańskie zostaną wyparte?

Pojawiają się pewne lęki, że jeszcze pięć, dziesięć lat i nie będzie polszczyzny. Będziemy żyć w świecie marketów, laptopów, joystików. Ja te kasandryczne obawy staram się uspokajać. Nic złego polszczyźnie stać się nie może, bo jest to język czterdziestomilionowego narodu. Pono polszczyzna jest zanglizowana. Ale ja tego języka angielskiego nie słyszę ani na ulicy, ani w autobusie z Katowic do Cieszyna, przy stołach imieninowych, w miejscach pracy. Oczywiście otwarliśmy się na świat, zmieniliśmy się pod względem gospodarczym. Mamy marketingi, sponsoringi, holdingi. Angielski stał się najpopularniejszym językiem międzynarodowym. To jest tylko znak cywilizacyjnego, kulturowego normalnienia. Z wyjątkiem Węgrów, Finów, Estończyków, Basków – którzy mówią językami ugrofińskimi, od dzisiejszej Portugalii po Indie używa się języków indoeuropejskich. My językowo wychodzimy z tego samego źródła. Wspólnota indoeuropejska była realnością jeszcze dwa i pół tysiąca lat przed Chrystusem. Pojęcie rodzimości absolutnej języków słowiańskich jest bardzo względne. Oczywiście istnieją słowa słowiańskie. Jednak tysiąc lat dziejów polszczyzny to jest historia nieustannie do naszego języka napływających słów z łaciny, greki, języka niemieckiego, włoskiego, francuskiego, teraz angielskiego. Napływających, ale nieustannie adaptowanych, przyswajanych. I nic się nie dzieje, bo to, co jest przyswojone, zachowuje się jak polski wyraz.

Czy słowa „super", „ekstra", „Wow!" wzbogacają czy zubażają język?

Zdecydowanie wzbogacają. I jeśli się tylko nie przesadza w pewnej jednostronności morfologicznej, to ja zawsze będę się tymi słowami cieszył. Mnie może osobiście bardzo denerwować młodzieńcze „Wow!", bo ja choćbym sto lat żył, to nigdy nie powiem „Wow!". Ale nie mogę twierdzić, że to nie wzbogaciło rejestru okrzyków typu „O matko!" „O jezu!" „Co ty powiesz?!" „Tak?!" „Naprawdę?!". Wy młodzi macie jeszcze „Wow!". Mnie starego to denerwuje. Ale byłbym bardzo niesprawiedliwy, gdybym powiedział, że „Wow!" zubaża język. Tak się dzieje, jeśli osoba nie używa „O matko!", „Co ty powiesz!", tylko tak łałka przez dwie godziny. Jeśli się używa różnych wariantów, przeplata wypowiedzi synonimicznymi konstrukcjami, to jest wszystko w porządku. Jesteśmy wtedy atrakcyjni komunikacyjnie. **(hs)**

Nawiąż nić sympatii z biblioteką!

Oddział Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej w Karwinie w ramach Tygodnia Bibliotek w dniach 4 – 8 października 2004 przygotował dla swych czytelników, użytkowników oraz sympatyków szeroką ofertę. Przede wszystkim zaprasza w swe progi nowych czytelników, którzy w tym okresie mają bezpłatne wpisowe na okres 1 roku.

Dla zapominalskich biblioteka oferuje amnestię upomnień, czyli można oddać zaległe książki bez konsekwencji finansowych, a dla wiernych czytelników przygotowano bezpłatne 30-minutowe karty internetowe.

Nasza placówka włącza się także do ogólnopaństwowej akcji organizowanej przez bibliotekę RC nazwanej **„Provázkiáda – czyli wiążemy sznurki sympatii"**. Czytelnicy oraz przyjaciele biblioteki mogą wyrazić swoją postawę wobec biblioteki nawiązując kawałek sznurka do kłębka sympatii. Sznurki sympatii można udekorować propozycjami poszerzenia oferty usług bibliotecznych i informacyjnych. Czytelnicy i sympatycy mogą z okazji 30-lecia Oddziału Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej w Karwinie zgłosić swe postulaty i oczekiwania wobec naszej placówki.

Pierwszoklasistów wraz z rodzicami lub dziadkami zapraszamy na **Pasowanie nowych czytelników Oddziału Literatury Polskiej** – czyli uroczyste przyjęcie do grona braci czytelniczej – **we wtorek 5. 10. 2004 od 8.00–18.00 i czwartek 7. 10. 2004 od 13.00–18.00.**

Serdecznie zapraszamy również miłośników literatury na polsko-czeskie spotkanie autorskie z członkiem Gminy Pisarzy – **Lechem Przeczkiem**, który ostatnio swe zainteresowania twórcze kieruje w stronę aforyzmów. Impreza odbędzie się **w czwartek 7 października 2004 o godz. 17.00 w sali kinowej Biblioteki Regionalnej w Karwinie Mizerowie.**

Cieszymy się na Państwa odwiedziny i zapraszamy do wzięcia udziału w imprezach.

Pracownice Biblioteki Regionalnej w Karwinie

W Tygodniu Bibliotek od 4 do 8 października 2004 zapraszamy do udziału w ogólnopaństwowej akcji organizowanej przez biblioteki Republiki Czeskiej

„PROVÁZKIÁDA"

- czyli wiążemy sznurki sympatii

Postawę wobec biblioteki możesz wyrazić nawiązaniem sznurka i w ten sposób będzie powstawał długi sznur sympatii do naszej placówki.

O tym, jak będzie wyglądał Twój sznurek sympatii zadecyduj Ty sam !!!

Długość Twego sznurka może wynosić maks. 0,5 m

Sznurki mogą być wykonane z różnych materiałów i można je ozdabiać różnymi sposobami:

- karteczkami z odpowiedzią na pytania np.: 100 powodów, dlaczego lubię swoją bibliotekę..., Biblioteka to ..., W bibliotece brakuje mi ..., Bibliotece życzę ...
- dowolnymi dodatkami - koralikami, węzełkami, papierowymi ozdóbkami, itp.

Cieszymy się na Twoje odwiedziny i zapraszamy do wspólnej zabawy !!!

Myszka Ernestynka i bibliotekarki

Telewizja

SOBOTA 2 PAŹDZIERNIKA

■ TVP 1

6.30 Rok w ogrodzie (mag.) **7.00** Agrolinia (mag.) **8.00** Wiadomości **8.15** Podróżnik (mag. turystyczny) **8.35** Kanał E (mag. ekologiczny) **9.05** Ziarno (dla dzieci) **9.30** Aladdin (s. anim.) **9.55** Veritas (s.) **10.40** Zwierzowiec (mag.) **11.00** Dr Quinn (s.) **11.50** Kapelusze pełne smaku (mag. kulinarny) **12.10** Miliard w rozumie (teleturniej) **12.40** „Pręgi" przed premierą **13.00** Wiadomości **13.10** Walka o plażę (film dok.) **13.50** Przygody młodego Indiany Jones'a (s.) **15.25** Między nami (talk show) **15.55** Moda na sukces (s.) **16.20** Amerykańskie marzenie - mit czy rzeczywistość? **16.50** Sportowy Express **17.00** Teleexpress **17.15** Powstańcy (s.) **17.25** Plebania (s.) **17.55** Pod Jedynką (pr. rozryw.) **18.30** Sąsiedzi (s.) **19.00** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.10** Show 2003 (film pol.) **22.25** Sopot 2004 na bis **23.30** Powrót Godzilli (film jap.) **1.15** Po tamtej stronie (s.) **2.00** Hazardzista - gra o najwyższą stawkę (film USA).

■ TVP 2

5.55 Stawka większa niż życie (s.) **6.50** Na dobry początek Łzy **7.00** Echa tygodnia **7.30** Spróbujmy razem (mag.) **8.00** M jak miłość (s.) **8.50** Zaklinaczka dzieci (s. dok.) **9.15** Dotknij mojej buzi! (program prof. Jana Miodka) **9.30** Piękniejsza Polska (mag.) **9.55** Oceaniczne oazy (s. dok.) **10.30** Kręcioła (mag.) **10.55** Dziwne przygody Koziołka Matołka (s. anim.) **11.10** Olimpiada Bolka i Lolka (s. anim.) **11.25** Globert przedstawia niezwykły świat natury (s. dok.) **11.50** Dom (s.) **13.30** 30 ton! - lista, lista - lista przebojów **14.00** Familiada (teleturniej) **14.30** Złotopolscy (s.) **15.00** VI Mazurska Noc Kabaretowa **15.55** Święta wojna (s.) **16.30** Szpital na peryferiach po dwudziestu latach (s.) **17.30** Tygodnik Moralnego Niepokoju **18.30** Linia specjalna (pr. public.) **19.00** „Pamiętajmy o Osieckiej..." – koncert **20.10** 10 lat Grupy Rafała Kmity **21.05** Prokop i panny (talk show) **21.50** Słowo na niedzielę **22.00** Panorama **22.20** Sport-telegram **22.35** Radio Powstańcze „Błyskawica" **22.40** Milczenie owiec (film USA) **0.40** Nakręcona Noc (pr. muz.).

■ TV KATOWICE

6.45 Kolorowy świat Pacyka (s. anim.) **6.55** Tajemnice wiklinowej zatoki - Intruz (s. anim.) **7.15** Nocne przygody żaby (s. anim.) **7.45** Aktualności **8.00** Z życia Kościoła (mag.) **8.45** Palce lizać **9.00** Świat (mag.) **9.45** Przegląd gospodarczy (pr. public.) **10.15** To jest temat (reportaż) **10.35** Czarne chmury - Przeprawa (s.) **11.45** Dusza kresowa (s.) **12.15** Eurinfo (mag.) **12.45** Powstanie warszawskie (film dok.) **13.15** To jest temat **13.30** Siatkówka mężczyzn - Puchar Polski (sport) **15.45** Aktualności **16.00** Czytałem ostatnio... **16.45** Młodzież kontra (pr. public.) **17.35** Świat (mag.) **18.00** Aktualności **18.20** Wiadomości sportowe **18.35** Regiony kultury (pr. public.) **18.50** Znaki szczególne - Rozbitek (s.) **19.45** Gwiazdy sportu - Sebastian Kawa **20.00** Telekurier - na żywo (mag.) **20.50** Bilans Trójki (mag.) **21.20** Studio pogoda **21.45** Aktualności **22.00** Sobotni magazyn sportowy **23.10** Patrol Trójki (mag.) **23.40** Żona tajniaka (film USA).

■ POLSAT

6.00 Poplista (pr. muz.) **7.00** Twój lekarz (mag. medyczny) **7.20** Wystarczy chcieć (mag. medyczny) **7.30** Strażnicy czasu; Ed, Edd, Eddy (s.) **8.00** Hugo familijny (dla dzieci) **8.30** Auto Świat (mag. motor.) **9.00** Duracell Eksploracje (s.) **9.30** Top Trendy 2004 (koncert) **10.30** Samo życie (s.) **13.30** Alfabet kulinarny Kurta Schellera (mag. kulinarny) **14.00** Pensjonat Pod Różą (s.) **15.00** Mopman (mag. muz.) **15.45** Informacje **16.05** Sprycjarz z ulicy Osbourne (film) **17.30** Foto Models Poland 2004 **18.30** Informacje **19.00** Kabareton (pr. rozryw.) **20.00** Całkiem nowe lata miodowe (s.) **20.30** Bar (pr. rozryw.) **22.10** Świat według Kiepskich (s.) **22.40** Bar (pr. rozryw.) **23.00** Pierwotny instynkt (film USA) **1.00** Więzy zła (film erot.).

■ TVC 1

5.00 Kolory życia (mag.) **6.00** Olimpiada Bolka i Lolka (s. anim.) **6.10** Ulica Sezamkowa III (s.) **6.40** Mały kabaret telewizyjny **7.20** Jaskiniowiec (s. anim.) **7.45** Moja maskotka (s.) **8.00** Niefortunna czarownica III (s.) **8.25** Na własną odpowiedzialność (film fr.) **9.55** AZ-kwiz Junior (teleturniej) **10.20** Game Page (mag.) **10.40** Tydzień w regionach **11.05** Nasza wieś **11.25** Program dla miłośników muzyki dętej **12.00** Wiadomości **12.05** Auto Moto Revue **12.30** W jaki sposób... z J. Bohdalową (mag.) **12.55** Oczarowanie V (s.) **13.50** Tylko miłość (film USA) **15.20** Moda - Ekstrawagancja - Maniery **15.45** Tajemnice Paryża (film fr.-wł.) **17.30** Mieszkanie sztuką jest (mag.) **17.50** Etykieta **18.00** Wiadomości **18.05** Prognoza pogody **18.10** Uśmiechy A. Moskalyka **18.57** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **19.00** Wieczorynka **19.15** Wiadomości, prognoza pogody **19.45** Bramki, punkty, sekundy **20.00** Są gwiazdy, które nie gasną (pr. roz.) **21.10** Trzynaście dni (film USA) **23.35** Wiadomości **23.45** Jak upolować mężczyznę... (s.) **0.20** Renegaci (film USA) **2.00** Star Trek III (s.) **2.50** Świat rekordów Guinnessa **3.10** Świetnie wyglądasz! **3.30** Gdzie podziała się ta stara piosenka **4.05** Na pływalni z B. Jirků **4.35** Wybitne osobistości.

■ TVC 2

5.00 Czy mnie zechcecie? **5.20** Wszystko względne jest (s.) **5.40** Szczęście domowe **6.10** Eurinfo **6.20** Wiadomości TVS **6.40** Wiadomości regionalne **7.55** Panorama **8.30** Telewizyjny klub osób niesłyszących (mag.) **9.00** Blok kursów językowych **10.00** Maj czyli Jak powstawał musical (dok.) **11.00** Królestwo dzikiej natury (s. dok.) **11.25** Tam, gdzie serce (film USA) **13.20** Pomarańcza (mag. młodz.) **13.50** Matura z dojrzałości (s.) **14.50** Ludzie a oceany (s. dok.) **15.45** Historia Wimbledonu (s. dok.) **16.45** Buly (mag. hokeja na lodzie) **19.30** Euronews **20.00** Klątwa rodu Baskerville'ów czyli Uwaga, zły pies! (teatr) **22.05** Argonauci (dok.) **22.25** Kultura alternatywna (s. dok.) **23.25** Noc z Andělem **0.55** Wielka muzyka nocna I **2.10** Jak upolować mężczyznę... V (s.) **2.35** Wielka muzyka nocna II **4.00** Telewizyjne piosenki V. Dvořáka **4.30** Groteski Ch. Chaplina.

■ NOVA

5.30 Beyblade (s. anim.) **6.20** Sprawy Żofki Wszetecznej **6.45** Laskóweczka (s.) **7.00** Cudowny świat Walta Disneya **7.55** Powrót do Edenu (s.) **8.50** ESO (lista przeb.) **10.05** Sue Thomas: Agent FBI II (s.) **11.00** Krok do morderstwa (s.) **12.00** Dzwońcie do TV Nova **12.30** Lelíček na usługach Sherlocka Holmesa (film czes.) **14.15** Gambrinus liga (piłka nożna) **16.45** Stacja benzynowa pod Złotą Podkową (film czes.) **18.20** Prognoza pogody **18.30** Profesjonaliści (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.00** Gladiator (film USA) **23.00** Mary Reilly (film USA) **0.55** Big Hit (film USA) **2.25** Novashopping **2.55** Dzwońcie do TV Nova **3.40** Lelíček na usługach Sherlocka Holmesa (film czes.).

■ PRIMA

8.00 Salon samochodowy **8.45** Kobieta prawa (s.) **10.50** h.i.t. (lista przebojów) **11.55** Co za szczęście (film USA) **13.55** Wyścigi motocyklowe w Katarze **15.55** Prima TV **16.10** Poszukiwani I (s.) **17.10** Rodzinne album 1/2 (film USA) **18.55** Prognoza pogody **19.00** Wiadomości **19.15** Tescoma Prima chochla **19.45** Dzięcioł Woody (s. anim.) **19.55** Detektyw Monk I (s.) **20.55** Drogi miłości (film niem.) **22.45** Błysk (film USA) **1.05** Szybka wygrana **2.15** Kinobazar **3.10** Wielkie romanse sławnych **5.00** Ciernie.

NIEDZIELA 3 PAŹDZIERNIKA

■ TVP 1

6.25 Imperium gadów (s. dok.) **7.00** Transmisja Mszy św. z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach **8.00** Tydzień (mag.) **8.35** Archiwum Zack'a (s.) **9.05** Wulkany (s. popularno-naukowy) **9.30** Cybermysz (dla dzieci) **10.00** Piosenkarnia (dla dziec) **10.10** Songowanie na ekranie (dla dzieci) **10.40** Gamebox (mag.) **11.10** Siódme niebo (s.) **11.55** Między ziemią a niebem (mag.) **13.00** Wiadomości **13.10** Summa zdarzeń według Jacka Żakowskiego (pr. public.) **13.40** Od przedszkola do Opola **14.15** Zaginiony świat (s.) **15.05** Moje igrzyska **15.30** Mistrzowie wśród zwierząt (film dok.) **16.25** Pegaz (mag. kultur.) **16.50** Sportowy Express **17.00** Teleexpress **17.20** DTV J. Fedorowicza **17.30** Lokatorzy (s.) **18.00** Kochamy polskie komedie (teleturniej) **18.30** Magia Davida Copperfielda **19.00** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.10** Stacyjka (s.) **21.15** RetroTEYada (pr. rozryw.) **21.55** Kanał (film pol.) **23.35** Diva; Diva (film franc.).

■ TVP 2

5.50 Stawka większa niż życie (s.) **6.55** Słowo na niedzielę **7.00** Matki, żony i kochanki (s.) **8.00** M jak miłość (s.) **8.45** Smak Europy **9.00** Dzień z Wojciechem Kilarem „Pociąg do muzyki Kilara" (reportaż) **9.30** Smak Europy **9.40** Wydarzenia, wydarzenia... (mag. kultur.) **9.55** Animals (mag.) **10.15** Dzień z Wojciechem Kilarem **10.25** Prawdziwe oblicze delfinów (s. dok.) **11.20** Dzień z Wojciechem Kilarem **11.30** Podróże kulinarne Roberta Makłowicza - Gdynia ze smakiem (mag.) **12.00** Fantomas (film franc.) **13.45** Smak Europy **14.00** Familiada (teleturniej) **14.30** Złotopolscy (s.) **15.00** Szansa na sukces (pr. rozryw.) **16.00** Na dobre i na złe (s.) **16.55** Święta wojna (s.) **17.30** Dzika przyszłość (s.) **18.30** 7 dni świat (pr. public.) **19.00** Nagroda Literacka NIKE 2004 **20.05** Europa na studiach (talk show) **21.05** Tajne akcje C.I.A. (s.) **22.00** Panorama **22.20** Sport-telegram **22.35** Radio Powstańcze „Błyskawica" **22.40** Wojciech Kilar „Missa pro pace" w Katedrze we Lwowie (koncert) **23.55** Maestro (Festiwal Szkół Teatralnych w Łodzi).

■ TV KATOWICE

6.45 Kolorowy świat Pacyka (s. anim.) **6.55** Tajemnice wiklinowej zatoki (s. anim.) **7.20** Książka dla malucha (mag.) **7.45** Aktualności **8.00** Koncert życzeń (pr. muz.) **8.45** Babskie gadanie (mag.) **9.00** Teleplotki (mag.) **9.45** Bilans Trójki (mag.) **10.35** Tajemnica Enigmy - Próba dywersji (s.) **11.15** Książka miesiąca (mag.) **11.45** Z Wałęsą na rybach (mag.) **12.00** Tele motor sport (mag.) **12.45** Z życia Kościoła (mag.) **13.10** Ale kino (mag.) **13.35** Przed 24. Rawą Blues **14.00** Klub globtrotera (mag.) **14.35** Powstanie warszawskie (film dok.) **15.00** Otwarcie Muzeum Powstania Warszawskiego **15.45** Aktualności **16.00** Magazyn kulturalny **16.45** Muzyka - łączy pokolenia!? (mag.) **17.35** Teleplotki (mag.) **18.00** Aktualności **18.20** Wiadomości sportowe **18.35** Regiony kultury (pr. public.) **18.50** Znaki szczególne - Układy (s.) **19.55** Mistrzostwa Polski Ratowników Górskich **20.15** Bezpieczne lato **20.50** Od niedzieli do niedzieli (pr. public.) **21.10** Książka tygodnia (mag.) **21.45** Aktualności **22.00** Niedzielny magazyn sportowy **23.10** Nieznane katastrofy - Prom na Motławie (mag.) **23.35** Czas zdrady (film pol.).

■ POLSAT

6.00 Mopman (mag. muz.) **6.40** Benny Hill (pr. rozryw.) **7.00** Auto Świat (mag. motor.) **7.30** Jesteśmy (mag. religijny) **8.00** Beyblade - latające dyski (s. anim.) **8.30** Pokemon (s. anim.) **9.00** Hugo (dla dzieci) **9.30** Poplista (pr. muz.) **10.30** Rodzina zastępcza plus (s.) **11.30** Świat zaginiony (film) **13.30** Film o piratach (film) **15.30** Podaruj dzieciom słońce **15.45** Informacje **16.05** Kabareton - pierwsza sopocka noc kabaretowa (pr. rozryw.) **17.00** Całkiem nowe lata miodowe (s.) **17.30** Strażnik Teksasu (s.) **18.30** Informacje **19.00** Rodzina zastępcza plus (s.) **20.00** Pensjonat Pod Różą (s.) **21.00** Fala zbrodni (s.) **22.00** Kuba Wojewódzki (talk show) **23.00** Nasze dzieci (talk show) **0.00** Magazyn sportowy.

■ TVC 1

5.05 Star Trek III (s.) **6.00** Birliban (s.) **6.20** Jak królewicz uczył się rzemiosła (bajka) **7.00** Śpiewanki **7.05** Jaskiniowiec (s.) **7.30** Zestaw bajkowy Edka (dla dzieci) **9.30** Niewiedza nie usprawiedliwia (mag.) **9.45** Kalendarium (mag.) **10.00** Wędrująca kamera **10.25** Obiektyw (mag.) **11.00** Cyrk Humberto (s.) **12.00** Pytania Václava Moravca **13.00** Wiadomości, prognoza pogody **13.05** Adresat TVC **13.25** Magazyn chrześcijański **14.00** Jak się piecze szczęście (bajka) **15.00** Film o filmie: Garfield **15.10** Sprawiedliwość dla Selvina (film czes.) **16.25** W poszukiwaniu czasu utraconego (s. dok.) **16.45** Szczęście domowe (mag.) **17.20** Gdzie się podziała ta stara piosenka **18.00** Wiadomości **18.05** Prognoza pogody **18.10** Everwood II (s.) **18.57** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **19.00** Wieczorynka **19.15** Wiadomości, prognoza pogody **19.40** Bramki, punkty, sekundy **19.55** Losowanie Sportki i Szansy **20.00** Miasteczko (film czes.) **21.50** Bez ogródek **22.20** Wiadomości **22.35** Mathieu Corot (s.) **0.05** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **0.10** Omerta (s.) **1.00** Hana a Petr Ulrychovi - Javorová píseň **1.50** Adresat TVC **2.10** Blues ze Staré Pekárny **2.45** Podróżomania **3.15** Pytania V. Moravca **4.10** Przygody nauki i techniki **4.35** GEN (cykl dok.).

■ TVC 2

6.50 Wiadomości TVS **7.05** Wieczór kameralny z muzyką i poezją **7.45** Po czesku **7.55** Panorama **8.30** Wędrująca kamera (s. dok.) **9.30** Wręczenie nagród im. F. Filipovskiego **10.00** Aleksander Dumas st. (film czes.) **11.15** Zwykłe życie **11.40** Film o filmie Horem Pádem **12.00** Słowo świąteczne teologa A. Roleczka **12.10** Mistrzowie czeskiego filmu animowanego (s. dok.) **13.05** Kinobox (mag. fil.) **13.35** Świat filmu: Gatunki filmowe (s. dok.) **14.30** Studio sport **16.50** Navarro VI (s.) **18.25** Jak powstaje... (mag.) **18.45** Między biegunami (rep.) **19.10** Euronews **20.00** Teleautomat: Programy z przeszłości (1970 - 1967) **22.20** Dograne (mag. sport.) **23.05** Michael Jackson: Gwiezdne przeboje (koncert) **23.45** Nocny klub filmowy: Esther Kahn (film br.-fr.) **2.10** Program roz. **3.05** Maj czyli Jak powstaje muzikal **4.05** Rock około hodin (pr. roz.).

■ NOVA

5.40 Pokemon (s. anim.) **6.25** Beyblade (s. anim.) **7.15** Sprawy Żofki Wszetecznej (s. anim.) **7.45** Laskóweczka (s. anim.) **7.55** Cudowny świat Walta Disneya **8.50** J.A.G. - Wojskowe Biuro Śledcze VIII (s.) **9.45** Stefanie VIII (s.) **10.40** Columbo (s.) **12.00** Siódemka (prog. dys.) **13.00** Rady ptaka Loskutáka (mag.) **13.40** Panoptikum Ivana Mládka **14.05** Diamenty są wieczne (film br.) **16.20** Sam w domu (film USA) **18.15** Prognoza pogody **18.20** Profesjonaliści (s.) **19.20** T-Mobile Renta **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.00** Ubezpieczalnia szczęście (s.) **21.15** Odłamki (mag.) **21.45** Teletele (pr. roz.) **22.25** Road Rage (film USA) **0.00** Granice wytrzymałości VII (s.) **1.25** Novashopping **1.55** Siódemka **2.55** Odłamki **3.20** P.F. **4.25** Śledczy (s.) **5.25** Novashopping.

■ PRIMA

8.00 Zaginione cywilizacje (dok.) **9.00** Świat 2004 (mag.) **9.35** Jan Roháč z Dubé (film czes.) **11.05** Niedzielny Receptariusz (mag.) **11.55** Komisarz Rex VII (s.) **13.00** Niedzielna partia (pr. dys.) **13.50** Sprawa dla dwu (s.) **15.00** King Kong żyje (film USA) **17.00** Próba morderstwa (film czes.) **18.55** Prognoza pogody **19.00** Wiadomości **19.15** Tescoma Prima chochla **19.45** Dzięcioł Woody (s. anim.) **19.55** Obwód Wolfa VIII (s.) **21.00** Nikt nie jest doskonały (pr. rozryw.) **22.05** Delikatny morderca (film niem.) **23.55** Z archiwum X IV (s.) **0.45** Szybka wygrana **1.50** Niedzielna partia (pr. dys.) **2.35** Wielkie romanse sławnych I (s. dok.) **4.25** Niedzielny Receptariusz.

PONIEDZIAŁEK 4 PAŹDZIERNIKA

■ TVP 1

6.00 Kawa czy herbata **8.00** Wiadomości **8.15** Cafe Serio **8.25** Kawa czy herbata **9.05** Maks i Ruby (s. anim.) **9.30** Budzik (dla dzieci) **10.00** Wilf - pies czarownicy (s. anim.) **10.25** Moda na sukces (s.) **10.50** Nieustraszony (s.) **11.56** Książki na jesień **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes **12.20** Rolnictwo na świecie **12.35** Zielony biznes (mag. ekolog.) **12.45** Plebania (s.) **13.10** Klan (s.) **13.40** Książki na jesień **13.44** Sekrety zdrowia **14.00** Zaszczep zdrowie (felieton) **14.10** Poznań - Historie osobliwe **14.25** W labiryncie (s.) **14.55** Książki na jesień **15.00** Wiadomości **15.10** Nic nie trwa wiecznie (s.) **16.00** Piekło wulkanów (film dok.) **16.25** Moda na sukces (s.) **16.50** Sportowy Express **17.00** Teleexpress **17.20** Klan (s.) **17.50** Jubileuszowe Wieczory Humoru i Satyry-Lidzbark 2004-kabaret Koń Polski **18.10** Forum (pr. public.) **19.00** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.10** Prosto w oczy **20.30** Pamiętnik z Powstania Warszawskiego (teatr) **21.45** Dobre książki **22.30** Wiadomości **22.45** Diabolique (film USA) **0.30** Kocie ślady (film pol.).

■ TVP 2

7.00 10 minut tylko dla siebie (mag.) **7.10** Na dobry początek **7.20** Niewiarygodne przygody Marka Piegusa (s.) **7.45** Mieszkaniec zegara z kurantem (s. anim.) **7.55** Dziwne przygody Koziołka Matołka (s. anim.) **8.05** Na dobre i na złe (s.) **9.00** Pytanie na śniadanie (mag.) **10.15** 10 minut tylko dla siebie (mag.) **10.25** Podróże kulinarne Roberta Makłowicza - Gdynia ze smakiem (mag.) **10.50** Elitarny wieczór kabaretowy **11.45** Od przedszkola do Opola (pr. rozryw.) **12.15** Święta wojna (s.) **13.00** Panorama **13.20** Monty Roberts-bez przemocy (film dok.) **13.45** Szpital na peryferiach po dwudziestu latach (s.) **14.55** Chłopcy na testosteronie (film dok.) **16.00** Panorama **16.10** Na dobre i na złe (s.) **17.05** Przystanek praca **17.15** Gdzie lubimy kupować? **18.30** Panorama **19.05** Człowiek zwany Nikiforem (film dok.) **20.05** M jak miłość (s.) **20.55** Kulisy serialu „M jak miłość" **21.00** Kochaj mnie (s. dok.) **21.30** 997-magazyn kryminalny **22.00** Panorama **22.21** Biznes **22.40** Radio Powstańcze „Błyskawica" **22.45** Powstanie Warszawskie-Zapomniani Bohaterowie (film dok.) **23.51** Kultura **0.00** Człowiek firmy (film USA).

■ TV KATOWICE

6.50 Przegląd gospodarczy (pr. public.) **7.45** Aktualności **8.00** Z krukiem w herbie (mag.) **8.45** Gość dnia **9.00** Harmonijka ustna i blues (pr. eduk.) **9.15** Gitara basowa bez tajemnic (pr. eduk.) **9.45** Pomysł na życie - Zielone brzegi Wisły **10.15** To jest temat **10.45** Dusza kresowa (s.) **11.15** Gość dnia **11.45** Wygraj Sukces - Płyta 2004 (pr. muz.) **12.35** Gwiazdy Hollywoodu - Meg Ryan, Sandra Bullock (s. dok.) **13.50** Agrobiznes (mag.) **14.00** Od niedzieli do niedzieli (pr. public.) **14.45** WuWuA (pr. muz.) **15.00** Tajna misja (s.) **15.45** Odcienie sukcesu (pr. rozryw.) **16.15** Rozmowa dnia (pr. public.) **16.45** Aktualności **17.00** Z krukiem w herbie (mag.) **17.45** Aktualności **17.50** Drobne sprawy (mag.) **18.00** Aktualności **18.20** Wiadomości sportowe **18.25** Sport w TV Katowice **19.00** Prom na Motławie (mag.) **19.45** Rozmowa dnia (pr. public.) **20.00** Telekurier **20.50** Echa dnia (pr. public.) **21.15** Kurier sportowy **21.45** Aktualności **21.55** Wiadomości sportowe **22.00** Porozmawiajmy (pr. public.) **22.10** Schlesien Jurnal (mag.) **22.50** Książki z górnej półki (mag.) **22.55** To jest temat **23.10** Młodzież kontra (pr. public.) **23.55** Plebania (s.).

■ POLSAT

6.00 Piosenka na życzenie **6.50** TV Market (mag.) **7.05** Sabrina, nastoletnia czarownica (s.) **7.35** MacGyver (s.) **8.35** Interwencja (mag.) **8.55** Bar (pr. rozryw.) **9.25** Misja w czasie (s.) **10.20** Bar (pr. rozryw.) **12.50** Schody do nieba (film) **14.45** Rosyjska ruletka (teleturniej) **15.45** Informacje **16.10** Interwencja (mag.) **16.30** Świat według Kiepskich (s.) **17.00** Misja w czasie (s.) **17.55** Bar (pr. rozryw.) **18.30** Informacje **19.10** Samo życie (s.) **20.00** Bar (pr. rozryw.) **20.45** Faceci w czerni (film USA) **23.05** Biznes Informacje (mag. ekonom.) **23.35** Bumerang (pr. public.) **0.05** Co z tą Polską? (talk show) **1.05** Aquaz music zone.

■ TVC 1

5.05 Adresat TVC **5.25** Ota Šik... malarz z Sankt Gallen (dok.) **5.59** Dzień dobry z TVC **8.30** Ulica Sezamkowa III **9.00** Powrót Arabeli (s.) **9.30** Bez ogródek **10.00** Wiadomości **10.05** Czarne anioły (s.) **11.00** Oczarowanie V (s.) **12.00** Wiadomości **12.30** Sama w domu (mag.) **13.30** Ćwiczenie z TVC **13.40** Czy mnie zechcecie? (mag.) **14.00** Wiadomości **14.05** Nie wahaj się i kręć! (pr. roz.) **14.30** Grandsupertingltang! (s. muz.) **15.00** Eurinfo (mag.) **15.10** Uśmiechy A. Moskalyka **15.50** Pierwsza pomoc **16.00** Wiadomości **16.05** Czarodziejskie przedszkole (pr. dla dzieci) **16.30** Tykadło (mag.) **17.00** Przyjaciele III (s.) **17.30** AZ-kwiz (teleturniej) **17.55** Prognoza pogody **18.00** Wiadomości regionalne **18.30** Świat rekordów Guinnessa **18.57** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **19.00** Wieczorynka **19.15** Wiadomości, prognoza pogody **19.45** Bramki, punkty, sekundy **20.00** Rynek (s.) **21.00** W lot po świecie (mag.) **21.30** Stało się... (pr. sat.) **21.45** Reporterzy TVC (reportaże) **22.30** Wydarzenia, komentarze **23.08** Bramki, punkty, sekundy **23.15** Jednostka wtórnego skierowania IV (s.) **0.10** Oczarowanie IV (s.) **1.05** Przyjaciele III **1.30** Najgorszy wygrywa (talk show) **2.00** Wędrująca kamera **2.25** Obiektyw **2.55** Kalendarium **3.10** Śnieżyczka dla pana Hrabala: Wspomnienia pisarza Adolfa Branalda **3.30** Bramki, punkty, paradoksy **4.00** Blok kursów językowych.

■ TVC 2

5.05 Spór duszy z ciałem **5.20** Pytania Václava Moravca **6.20** Wiadomości TVS **6.35** Co mogę zrobić dla siebie **6.40** Dograne **7.30** Między biegunami **7.55** Panorama **8.30** Tydzień w regionach **9.45** Śladami... **10.00** Świat filmu: Gatunki filmowe (s. dok.) **10.50** Po czesku **11.00** Světozor **11.30** AZ-kwiz **12.00** Euronews **13.00** Mistrzowie czeskiego filmu animowanego (s. dok.) **14.00** Na własną odpowiedzialność (film fr.) **15.30** Piękne zguby (talk show) **16.00** W poszukiwaniu czasu utraconego **16.20** Stop (mag. dla kier.) **16.25** Wielki wóz **17.00** Europa dziś **17.30** Sport w świecie **18.00** LeGaTo (mag.) **18.55** Wiadomości w języku migowym **19.00** Time out **19.25** Paddock - tydzień hippiczny **19.40** Chwała zwycięzcom **20.00** Tajemnice inkwizycji 1/3 (dok.) **20.50** Spostrzeżenia z zagranicy **21.00** Zaścianą **21.30** Stanley Kubrick - Barry Lyndon (film br.) **0.30** Czciciele anioła pawia (dok.) **1.30** Sport w świecie **1.55** Time out **2.20** Paddock - tydzień hippiczny **2.35** Wydarzenia, komentarze **3.15** Euronews **4.00** Worldnet.

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova **8.35** W sprawie natury II (s. dok.) **9.05** Mały John (film USA) **11.00** To morderstwo, napisała XII (s.) **11.55** Odwet (s.) **12.45** Namiętność i nienawiść (s.) **13.40** Prawdziwa miłość (s.) **14.35** Roswell II (s.) **15.35** Zachodni wiatr (s.) **16.35** Zarzykuj! (teleturniej) **17.05** Właśnie teraz **17.20** Milagros (s.) **18.15** Prognoza pogody **18.20** M.A.S.H. (s.) **18.50** Pálí vám to? (teleturniej) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.00** 24 godziny II (s.) **20.55** Paškál (pr. roz.) **22.05** Prásk! (pr. roz.) **22.45** Martwy spokój (film USA) **0.35** Równi faceci (s.).

■ PRIMA

8.00 Riptide (s.) **9.05** Kruche więzy (s.) **10.10** Wspaniali i bogaci (s.) **10.45** Prima jazda **12.00** Hotel Orth I (s.) **13.55** Krok za krokiem VI (s.) **14.30** Melrose Place VII (s.) **15.30** Ostry dyżur V (s.) **16.30** SK Sigma Olomouc - FC Baník Ostrava (piłka nożna) **18.43** Wiadomości regionalne **18.45** Prima TV **18.50** Minuty regionu **18.55** Prognoza pogody **19.00** Wiadomości **19.15** Tescoma Prima chochla **19.45** Dzięcioł Woody (s. anim.) **19.55** Big Ben IV (s.) **21.55** Morderstwa w Midsomerze VI (film br.) **23.50** Nikita I (s.) **0.45** Szybka wygrana **1.50** W nocy (film USA) **5.05** Sauna.

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie.

Kronika rodzinna

Dnia 3. 10. obchodzi swój zacny jubileusz życiowy 85-lecia urodzin

pani ANNA KLUZIOKOWA

z Suchej Górnej. Z tej okazji dużo zdrowia, szczęścia i radości życzą mąż Jan, syn Władysław, córki Olga, Wanda, Anka z rodzinami, wnuki Roman, Jola, Marcela, Petr, Grażyna, Marian, Ewelina, Roman z rodzinami oraz prawnuki Izabelka, Igorek, Fabianek, Sebastianek, Nikolka, Lukaszek, Patryczka, Natalka, Zuzka, Szarka, Martinka, Mareczek, Daneczek, Aniczka.
Wszyscy śpiewamy: *„Sto lat...“* GL-424

Hodie mihi
Cras tibi.

Dnia 8. 10. 2004 obchodzi swój jubileusz życiowy

Szanowny Profesor OSWALD SIWEK

Z tej okazji zdrowia i niegasnącego humoru życzą absolwenci klas III B i III A, którzy jako ostatni zdawali maturę w Orłowej na Obrokach. RK-165

Serdeczne gratulacje urodzinowe wraz z życzeniami powodzenia w nadchodzących wyborach do władz wojewódzkich do przewodniczącego ruchu politycznego NEZ (NIEZALEŻNI)

pana FRANCISZKA ZWYRTKA

z Cz. Cieszyna kieruje grono krewnych i przyjaciół. GL-431

Czas mija, lecz smutek i tęsknota pozostaje...

Dziś 2. 10. 2004 mija 13. rocznica tragicznej śmierci naszej Kochanej i Nieodżałowanej

śp. inż. ALICJI ADAMCZYK

z Karwiny Raju. Tych, którzy Ją znali i kochali, o chwilę wspomnień proszą najbliżsi. RK-167

Wczoraj minęła 5. bolesna rocznica zgonu naszego Najdroższego Ojca i Dziadka

śp. TADEUSZA HANZLIKA

z Karwiny Kopalni. O chwilę wspomnień proszą córka i syn z rodzinami. GL-408

Dnia 1. 10. 2004 minęła pierwsza bolesna rocznica śmierci

śp. EUGENII TOBOŁOWEJ

z Olbrachcic. O chwilę wspomnień i zadumy proszą mąż, syn i córka z rodzinami. GL-427

Śpieszmy się kochać ludzi,
tak szybko odchodzą...

Dnia 4 października mija pierwsza rocznica, kiedy odszedł od nas nasz Kochany

śp. TOMASZ TUROŃ

z Trzyńca. O chwilę wspomnień prosi rodzina wraz z narzeczoną. GL-423

Po trudach życia pełnego znoju
śnij swój sen i odpoczywaj w pokoju.

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych i znajomych, że dnia 30 września 2004 zmarła po długiej chorobie w wieku 81 lat Droga nam

śp. ELŻBIETA GEMZA

urodzona Miczkowa z Olbrachcic nr. 240. Pożegnanie ze Zmarłą odbędzie się z kościoła rzymskokatolickiego w Olbrachcicach w poniedziałek dnia 4. 10. 2004 o godz. 11.00. Zasmucona rodzina. GL-433

W głębokim żalu pogrążeni podajemy do wiadomości, że dnia 30. 9. 2004 zmarł po ciężkiej chorobie, przeżywszy 66 lat, Nieodżałowany

śp. WŁADYSŁAW PALOWSKI

z Olbrachcic. Uroczystość pogrzebowa odbędzie się w poniedziałek 4. 10. 2004 o godz. 15.00 w kościele rzymskokatolickim w Olbrachcicach. Zasmucona żona i syn. GL-432

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy, że dnia 27. 9. 2004 zmarł po krótkiej i ciężkiej chorobie w wieku niespełna 58 lat nasz Kochany Ojciec, Brat, Teść, Dziadek, Wujek

śp. STANISŁAW PAWERA

z Cz. Cieszyna. Pogrzeb odbędzie się 4. 10. o godz. 14.00 z kościoła katolickiego w Alejach na cmentarz kościelecki, autobus zapewniony. Zasmucona rodzina. GL-430

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych i znajomych, że dnia 27. 9. 2004 zmarła nagle w wieku 86 lat nasza Ukochana Matka, Teściowa, Babcia i Ciocia

śp. LUCYNA SZNAPKOWA

zamieszkała w Karwinie Nowym Mieście. Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się w poniedziałek 4. 10. 2004 o godz. 14.00 z sali obrzędów pogrzebowych w Karwinie Mizerowie. W smutku pogrążona rodzina. RK-168

Muzyczna dekada

CZ. CIESZYN/CIEŠZYN (kor) – Koncert w świątyni Czeskobraterskiego Kościoła Ewangelickiego A.W. „Na Rozwoju“ zainauguruje jutro o godz. 18.00 piętnastą edycję festiwalu Międzynarodowa Dekada Muzyki Organowej, Chóralnej i Kameralnej.

Dekada to cykl dziesięciu koncertów (3-12 października) odbywających się w kościołach Cz. Cieszyna i Cieszyna, w czasie których szerokiej publiczności zaprezentują się polscy, czescy, słowaccy oraz inni zagraniczni artyści, zespoły kameralne i chóry. Organizatorami festiwalu są ośrodki kultury „Strzelnica“ i Dom Narodowy oraz Filia Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie.

Podczas pierwszego koncertu „Na Rozwoju“ wystąpią **Eva Dřízgowa-Jirušowa** (sopran – Ostrawa), **Józef Serafin** (organy – Warszawa) oraz ostrawski **Janáčkův komorní orchestr**. W programie m.in. utwory J. S. Bacha i L. Boccheriniego. Następne koncerty odbędą się w kościołach: O.O. Bonifratrów (4. 10.), Jezusowym (5. 10.) i św. Krzyża (6. 10. – wszystkie Cieszyn), „Na Rozwoju“ (7. 10. – Cz. Cieszyn). św. Elżbiety (8. 10. – Cieszyn), Serca Jezusowego (9. 10. – Cz. Cieszyn), Jezusowym (10. 10. – Cieszyn), Serca Jezusowego (11. 10. – Cz. Cieszyn). Koncert finałowy odbędzie się w Kościele Jezusowym 12. 10.

Wstęp na wszystkie koncerty jest wolny.

Spotkanie optymalnych

Towarzystwo użyteczności publicznej „Eurobeskyd“ w Czeladnej urządza w dniach 8-10 bm. w miejscowości Malenowice koło Frydlantu nad Ostrawicą (hotel „P. Bezruč“) I Europejskie Spotkanie Optymalnych.

W spotkaniu udział zapowiedział **dr Włodzimierz Ponomarenko** – biochemik z uniwersytetu łódzkiego, były współpracownik **dra Jana Kwaśniewskiego** w zakresie badań nad żywieniem optymalnym, a także kilku czeskich i polskich lekarzy, którzy w swej praktyce zawodowej stosują dietę Kwaśniewskiego.

Jak informują organizatorzy, Ponomarenko rozwinął teorię Kwaśniewskiego i uzupełnił o wyniki prowadzonych przez siebie badań.

Szczegóły na temat spotkania w Malenowicach pod numerami telefonów: 602 843 224 i 776 125 695. **(s)**

Z redakcyjnej poczty

Członkowie Sekcji Historii Regionu wyjechali w poniedziałek 27 września do Stonawy, gdzie urządzili sobie pierwsze, od początku istnienia Sekcji, zebranie wyjazdowe. Uczyniono tak na zaproszenie jednego z członków, pana Władysława Gałuszki, który niedawno obchodził swój jubileusz życiowy. Jubilat jest zasłużonym pedagogiem. Był długoletnim dyrektorem szkoły podstawowej w Wędryni. Pracuje na polu społecznym i narodowym, z zamiłowania jest również historykiem, przewodniczącym Klubu Przyjaciół Stonawy.

Na spotkaniu w sali MK PZKO przywitały nas pełniąca funkcję zastępcy prezesa tutejszego Koła i zarazem przewodnicząca Sekcji Kobiet przy ZG PZKO, pani Henryka Żabińska, oraz przewodnicząca miejscowego Klubu Kobiet, pani Stefania Piszczek. H. Żabińska przedstawiła historię Domu PZKO w Stonawie, stan liczebny oraz działalność Miejscowego Koła. Następnie omówiono sprawy bieżące Sekcji, a zwłaszcza seminarium przygotowywane z okazji 95. rocznicy założenia Gimnazjum Realnego im. Juliusza Słowackiego w Orłowej. Prowadzący spotkanie prezes Stanisław Zahradnik poinformował o zmianie, z powodów organizacyjnych, terminu sesji na 13 listopada br.

Po części roboczej złożono życzenia Jubilatowi, który informując o kolejnym programie, zaproponował m.in., by SHR wzięła udział w przyszłorocznych obchodach 100. rocznicy założenia Domu Robotniczego w Stonawie.

Z Domu PZKO udano się na cmentarz ewangelicki i katolicki, gdzie odwiedzono groby zasłużonych osobistości: Józefa Ondrusza, Karola Fuzka, Pawła Bubika, Alojzego Bonczka oraz groby legionistów polskich pomordowanych w styczniu 1919 roku. Później przed miejscowym Domem Robotniczym W. Gałuszka przedstawił krótko jego historię, po czym zwiedzono budynek, który obecnie jest własnością prywatną.

Następnie w herbaciarni państwa Nalewajków spędziliśmy kilka miłych chwil omawiając również tematy związane z działalnością Sekcji. Wieczór zakończyliśmy przy ognisku w ogrodzie państwa Gałuszków.

Był to niezapomniany dzień, za co serdecznie dziękujemy naszym gospodarzom: państwu Gałuszkom, MK PZKO oraz Klubowi Kobiet. **Marian Steffek**

Co w teatrze

SCENA POLSKA – MILIKÓW: Proszę... zrób mi dziecko (3, godz. 15.00).
SCENA CZESKA – CZ. CIESZYN: „Hráč a jeho štěstí“ (premiera 2, 3, godz. 17.30).

Co w kinach

KARWINA – Centrum: Shrek 2 (2, 3, godz. 15.30), „Horem pádem“ (2–4, godz. 17.45, 20.00), **Reflex:** Z podniebnym czołem (2, 3, godz. 17.00, 20.00), Spider – Man 2 (4, godz. 17.00, 20.00), **Ex:** Matka (2, 3, godz. 19.00), **TRZYNIEC – Kosmos:** Non plus ultras (2, 3, godz. 17.30), Jak ugryźć 10 milionów II (2, 3, godz. 20.00), Zakochany bez pamięci (4, godz. 17.30, 20.00).

Co w terenie

TRZYNIEC OSÓWKI – MK PZKO zaprasza członków i sympatyków 3. 10. na wycieczkę na Jaworowy i Godulę. Odjazd autobusem z Trzyńca (dworzec kolej.) do Oldrzychowic o godz. 8.50, następnie kolejką linową na Jaworowy. (Zabrać parówki).

LESZNA DOLNA – zarząd MK PZKO zawiadamia, że występ zespołu teatralnego z Wędryni, zaplanowany na 3. 10., **został odwołany** z powodu choroby aktorki.

WĘDRYNIA – Klub Seniora MK PZKO zaprasza na spotkanie we wtorek 5. 10. o godz. 15.00 do Czytelni.

MILIKÓW PASIEKI – MK PZKO zaprasza wszystkie okoliczne koła 3. 10. o godz. 15.00 do Domu PZKO na popołudnie z komedią. Wystąpi Teatr Cieszyński ze spektaklem „Proszę... zrób mi dziecko“. Przedstawienie współfinansuje gmina Milików.

OLBRACHCICE – Klub Kobiet MK PZKO zaprasza na swe kolejne spotkanie w środę 6. 10. o godz. 16.30 w Domu PZKO.

ORŁOWA MIASTO I ŁAZY – zarząd MK PZKO zaprasza członków i sympatyków na „Pożegnanie lata“ 2. 10. o godz. 15.00 do świetlicy koła w Orłowej Zimnym Dole.

SUCHA GÓRNA – MK PZKO zaprasza 2. 10. o godz. 16.00 do sali Domu Robotniczego na „Wykopki“. Program: występ dzieci szkoły i przedszkola oraz zespół regionalny „Oldrzychowice“.

CZ. CIESZYN – organizatorzy zapraszają 10. 10. o godz. 15.00 do kościoła p.w. NSPJ w Alejach na spotkanie popielgrzymkowe (do Częstochowy)

BIBLIOTEKA MIEJSKA w Cz. Cieszynie przy ul. Havlíčka ogłasza konkurs dla uczniów szkół podstawowych „Moja zakładka“. Zrób według swojej fantazji zakładkę, która byłaby dodatkiem do każdej książki. Termin oddania: 29. 10., rozstrzygnięcie konkursu 5. 11.

▲ Oddział muzyki i sztuki Biblioteki Miejskiej zaprasza 8. 10. o godz. 19.00 na spotkanie wszystkich miłośników muzyki pt. „Noc pełna muzyki“ (pogłębienie wiadomości, konkursy).

▲ Darmowa rejestracja czytelników w każdym oddziale i filii Miejskiej Biblioteki.

▲ Biblioteka udziela amnestii wszystkim czytelnikom, którzy nie oddali wypożyczonych książek i innych dokumentów a otrzymali już trzecie lub czwarte upomnienie. Biblioteka nie będzie wymagała żadnych opłat, tylko zwrot dokumentów.

PTTS „BŚ“ – zaprasza 5. 10. na wtorkową wycieczkę Łomna – Kościółki – Megonky. Odjazd o godz. 7.25 z Cz. Cieszyna do Boconowic. Info.: 558 352 390.

UWAGA SENIORZY HPC – jesienne spotkanie Kręgu Seniora „Zaolzie“ odbędzie się 7. 10. o godz. 12.00 w Domu PZKO w Karwinie Raju. Zgłaszać się do 3. 10. u dh. Jana Nieciąga, tel. 596 340 432 lub dh. Stefanii Piszczek, tel. 596 422 222.

KLUB NAUCZYCIELI EMERYTÓW przypomina, że zebranie zarządu odbędzie się w czwartek 7. 10. o godz. 9.00 w Klubie MK PZKO Cz. Cieszyn przy ul. Bożka.

Oferty

POSZUKUJEMY OPIEKUNKI do 2–letniego dziecka w Czeskim Cieszynie. Tel. 558 737 590. GL–428

CHCĘ RZUCIĆ PALENIE!

Jednorazowy i bezbolesny zabieg prowadzony metodą komputerową

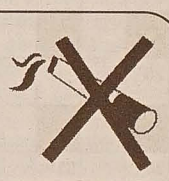

Antynikotynowe centrum s.r.o.

Informacje i zamówienia pod nr. tel. 800 101 029 (w godz. 8.00–16.00)

- Český Těšín, ul. Komenského Sady 1 (1. piętro przy dworcu autobus.)
- Ostrava – Mariánské Hory, 1. máje 69/14 (1. piętro)
- Nový Jičín, Štefánikova 7 (ośrodek zdrowia, centrum – 2. piętro)
- Opava, Horní náměstí 48/49 (podcienie, magistrat – 2. piętro)

GL419

Głos LUDU ✦ Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. ✦ Adres redakcji: Redakcja „Głos Ludu“, 737 01 Czeski Cieszyn, Komenského 4 ✦ Redaktor naczelny Danuta Branna ✦ Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, fax: 558 740 044, red. sportowy: 596 612 346, e-mail: info@glosludu.cz ✦ Oddział redakcji: 709 29 Ostrava, ul. Novinářská, tel. 597 450 252, e-mail: glosludu@volny.cz ✦ Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty. ✦ Dostawę prenumeratorom prowadzi spółka Mediaservis, s. r. o., Abocentrum, Moravské náměstí 12D, P.O. BOX 351, 659 51 Brno; zamówienia - tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: abocentrum@mediaservis.cz; reklamacje: 800 800 890. ✦ Kolportaż: SmD, s.r.o., Mediaprint & Kapa Pressegrosso, s.r.o. ✦ Druk: Ringier Print s.r.o., Ostrawa. ✦ Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania. ✦ Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 1212-4222.

Schronisko Koláře na Sławiczu — Fot. CZESŁAW GAMROT

NA BESKIDZKIM SZLAKU

Sławicz

Schronisko na Sławiczu zostało zbudowane w 1931 r. przez Jana Koláře. Był nim dotychczasowy zarządca stojącego opodal schroniska stowarzyszenia turystów niemieckich „Beskidenverein", które stanęło na Sławiczu już w 1899 r. z inicjatywy założyciela tej organizacji, prof. Jana Hadaszczoka z Morawskiej Ostrawy. Stąd druga, nieoficjalna nazwa Sławicza – Hadaszczok. Niemieckie schronisko spłonęło jednak na przełomie lat trzydziestych i czterdziestych. Warto wspomnieć, iż Jana Koláře po drugiej wojnie światowej na Sławiczu odwiedzał poeta Petr Bezruč.

Schronisko Koláře posiada 40 miejsc noclegowych w pokojach dwutrzy- i czteroosobowych. W jego ofercie kulinarnej są także dania gorące po przystępnej cenie. W sąsiedztwie schroniska znajduje się boisko do siatkówki. Ponieważ obecni właściciele obiektu posiadają niewielką stadninę koni, można sobie umilić pobyt na Sławiczu przejażdżką na końskim grzbiecie. Drewniany budynek został wzniesiony w oryginalnym stylu, nie naruszającym górskiego krajobrazu. Szczegółowych informacji o schronisku można zaczerpnąć na stronach internetowych *www.volny.cz/kolarovachata*.

Na Sławicz prowadzi kilka szlaków turystycznych. Z Koszarzysk Mielyrza można się udać szlakiem zielonym o długości 5,5 km. Idąc z Morawki Lipowego trzeba pokonać 10,5 km (szlak niebieski i zielony), natomiast z Morawki Uspolki 6,5 km szlaku zielonego. Turyści, którzy zdecydują się wyruszyć od hotelu „Sałajka" w Łomnej Górnej, muszą najpierw pokonać 2-kilometrowy szlak żółty, a następnie kolejne 2 km szlaku czerwonego. Z Łomnej Dolnej Dąbrowej na Sławicz prowadzi trasa o długości 4,5 km (szlak niebieski, żółty oraz zielony).

Tylko najwytrawniejsi turyści mogą skorzystać ze szlaku czerwonego, rozpoczynającego się przy dworcu kolejowym w Dobracicach. Jego długość bowiem wynosi aż 22 km. Schronisko na Sławiczu jest dostępne także na rowerze.

CZESŁAW GAMROT

Krzyżówka

Poziomo: 1. znamię 6. skrzydlaty koń Zeusa 9. dB 10. telewizyjne lub kablowe 11. błyszczy po prawej stronie 12. wyjście, gdy brakuje na VW 13. psikus 16. kaszalot ją wydziela 19. arystokrata rodem od Straussa 22. na niebiesko cię zabarwi 23. bombka na choince 24. zderzak wagonowy 25. wolność w NY uosabia 26. kapuśniaczek 27. rozgłos 30. latająca złodziejka 33. też w radzie miejskiej siada 36. elektor 37. stolica polskiej piosenki 38. lewa strona konta księgowego 39. skrajne reformy preferuje 40. hipnotyzer cię w niego wprowadzi 41. liturgiczne wdzianko. **Pionowo:** 1. potęgą jest i basta 2. artystycznie i precyzyjnie wykonane 3. jeszcze kolacji ponoć nie jadła 4. od sąsiada w mrówkowcu cię oddziela 5. ogólna suma zobowiązań wekslowych 6. egipską też nazywana 7. wróbel od niego pewniejszy 8. nieprzyjemna na szosie 14. w wyższej izbie parlamentu zasiada 15. Wita Stwosza w Krakowie 17. wszystko wie najlepiej 18. cesarska rzeka 19. brzdąc 20. włókno z liści palmy iglastej 21. ogólnie przyjęta zasada 28. był brzydkim za młodu 29. zastępstwo w czynności 30. ponoć dla zdrowia uprawiany 31. lita skała 32. jedna strona medalu 33. przez sochę wyparte 34. wodę nosi dopóki ma uszy 35. promieniotwórczy fluorowiec.

Opr. JO

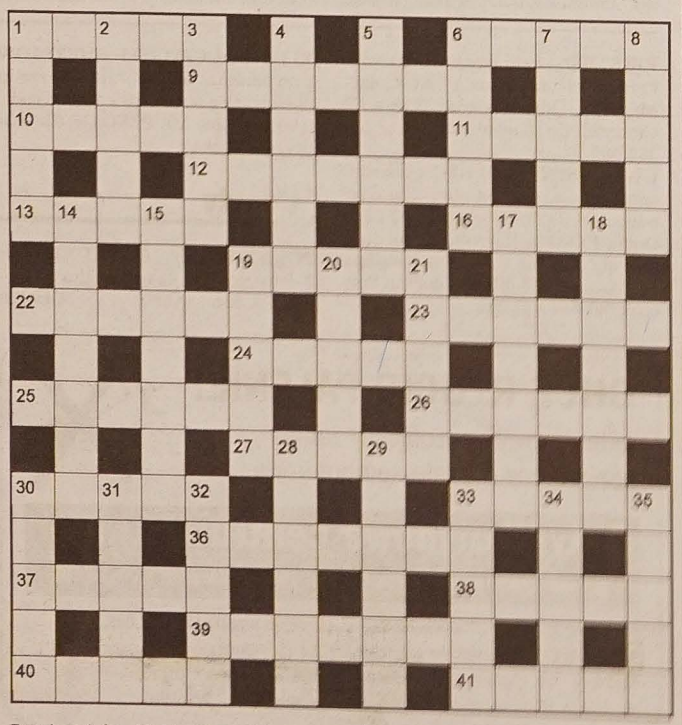

Rozwiązanie krzyżówki z 25 września

Poziomo: 1. KOLEBKA 6. MACIORA 10. MIAMI 11. JĄKANIE 12. ETNOLOG 13. RUBEL 14. CHAŁUPY 18. ERMITAŻ 22. IKRZYCA 25. KLIPER 26. FROTTE 27. ODSETKI 28. BARNUM 29. NAIWNA 30. ARKADIA 34. SAWANNA 37. STYCZNA 41. CHWYT 42. BEZRUCH 43. OGRYZEK 44. ERNST 45. KOKTAJL 46. AMANTKA.

Pionowo: 1. KOJEC 2. LUKKA 3. BANTU 4. AMERYK 5. KAMBUZ 6. MIELEC 7. CHNUM 8. OMLET 9. ANGAŻ 15. HELLADA 16. ŁAPANKA 17. PIROMAN 19. RAFINAT 20. HOWIEC 21. AKTYNON 23. RYSIK 24. YSTAD 31. RACHEL 32. ADWENT 33. ISTOTA 34. SOBEK 35. WÓZEK 36. NAUKA 38. YARRA 39. ZRZUT 40. ANKRA.

Wydarzenia Sportowe

I RUNDA PUCHARU UEFA: OSTRAWA – MIDDLESBROUGH 1:1

Banik za burtą

Cudu nad Ostrawicą nie było. Piłkarze Banika Ostrawa zremisowali 1:1 w rewanżowym meczu I rundy Pucharu UEFA z angielskim FC Middlesbrough i do fazy grupowej awansowali Anglicy. Przed dwoma tygodniami podopieczni trenera McClarena zwyciężyli na własnych śmieciach 3:0. W czwartkowym meczu na Bazalach Banik od pierwszych minut dominował. Przepiękną bramką popisał się w 19. minucie David Bystroň, ale na więcej angielski bramkarz Schwarzer gospodarzom nie pozwolił. Goście w miarę aktywnie prezentowali się tylko do 20. minuty. Prawie niewidoczny był słowacki napastnik w barwach Middlesbrough Szilard Németh. W doliczonym czasie do odkrytej ostrawskiej defensywy wpadł Morrison, wykiwał bramkarza Raškę, ustalając wynik meczu na 1:1.

Goście pojawili się w Ostrawie bez siedmiu graczy podstawowego składu. Mocno dawał się we znaki brak dwójki etatowych napastników – Viduki i Hasselbainka. Trener Banika František Komňacký mógł skorzystać z najlepszych piłkarzy, jakich aktualnie ma do dyspozycji. Różnice widoczne były również na boisku. Ostrawianie, świadomi tego, że muszą odrobić straty z pierwszego spotkania, od początku ruszyli do natarcia.

– *Mecz rozpoczęliśmy z czwórką obrońców, ale z upływem czasu w tyle pozostawali już tylko trzej defensorzy. To nam niestety się śpieszyło* – powiedział „GL" obrońca **Zdeněk Pospěch**. Właśnie Pospěch w 2. połowie przeszedł do linii pomocy, a tyły zabezpieczał mu Látal. Trzybramkowej straty z pierwszego meczu nie udało się jednak Ostrawie odrobić. – *Wszyscy gratulują mi ładnej bramki, ale co z tego, kiedy powinniśmy byli strzelić jeszcze kolejne dwa gole* – powiedział po meczu smutny **David Bystroň**. – *Zalecenia trenera do drugiej połowy były proste – jak najczęściej strzelać z dystansu. Dostosowaliśmy się do jego zaleceń, ale defensywa gości była dobrze poukładana* – dodał Bystroň.

Michal Papadopulos (z prawej) zaliczył swoje najlepsze spotkanie w barwach Banika. Fot. (I).

Anglicy o dziwo przegrywali też wiele pojedynków główkowych. Dobrze prezentował się w tej materii napastnik Papadopulos, którego w 82. minucie zmienił Velkoborský.

● **OSTRAWA – MIDDLESBROUGH 1:1 (1:0). Bramki: 20. Bystroň – 90. Morrison. Sędziował Trefolonni (Włochy). ŻK – 1:1. CZ – Queudrue (57.). Widzów 15 351.**

W innych meczach 1. rundy Sigma Ołomuniec – Real Zaragoza 2:3 (awans Realu), Amica Wronki – Ventspils 1:0 (awans Amiki), Dynamo Tbilisi – Wisła Kraków 2:1 (awans Dynama), Legia Warszawa – Austria Wiedeń 1:3 (awans Austrii).

JANUSZ BITTMAN

MEMORIAŁ ALOJZEGO ADAMCA

Najlepszy Trzyniec I

W Bystrzycy odbył się wczoraj finałowy turniej piłkarski polskich szkół podstawowych (Memoriał Alojzego Adamca). Organizatorem imprezy był Zarząd Główny Macierzy Szkolnej przy wsparciu Beskidu Śląskiego. W gronie sześciu drużyn, które wyłonione zostały drogą półfinałów, triumfowała PSP Trzyniec I, przed Jabłonkowem i Suchą Górną. – *Zawody tradycyjnie stały na wysokim poziomie. Widać, że w naszych szkołach nie brakuje utalentowanych piłkarzy* – powiedział „GL" prezes Macierzy Szkolnej **Jan Branny**.

Organizatorzy rozdali też nagrody indywidualne dla najlepszych zawodników turnieju. Wśród bramkarzy zwyciężył Stanisław Czernek (Trzyniec I), królem strzelców został Tomasz Stonawski (Jabłonków), zaś najlepszym piłkarzem finałowej imprezy okrzyknięto Radka Połednika (Sucha Górna). **(jb)**

PIERWSZA I DRUGA LIGA HOKEJA NA LODZIE

■ **I LIGA: UJŚCIE n. ŁABĄ – HC HAWIERZÓW 3:1 (1:1, 2:0, 0:0). Bramki: Jankových, Koudelka, Jelínek – Folta. Sędziował Hodek. Widzów 2600.** Lider tabeli grał z impetem i lepiej kombinował tylko w pierwszych dwóch odsłonach. Gospodarze przewyższali rywala pod względem oddanych strzałów na bramkę (po dwóch tercjach było 29:10 dla Lwów).

Lokaty: 1. Ujście n. Łabą 21, 2. Cz. Budziejowice 18, 3. Chomutów 18,... 7. Sareza 12, 10. Hawierzów 10 pkt.

■ **II LIGA: PROŚCIEJÓW – ORŁOWA 6:3 (1:0, 1:2, 4:1). Bramki: 9. Procházka, 30. i 60. Vymazal, 44. Fiala, 50. Halusa, 57. Piecha – 25. Grimm, 33. Galgonek, 45. Stránský. Sędziował Mlčoch. Widzów 1200.** Orłowianie mieli spore kłopoty z obrońcami. Mecz dogrywała tylko czwórka defensorów (w tym napastnik Jaško).

Lokaty: 1. Technika Brno 14, 2. Blansko 13, 3. Przerów 12,... 8. Orłowa 6 pkt. **(jb)**

Nasza oferta

■ **PIŁKA NOŻNA – MŚLF:** Bystrzyca p. Hostynem – Trzyniec (dziś, 15.30). **DYWIZJA E:** Karwina – Krawarz (dziś, 10.15), Orłowa – Opawa B (dziś 10.30), Cz. Cieszyn – Olbrachcice, Kralovské Nove Sady – Dziećmorowice (dziś, 15.30). **MISTRZOSTWA OKRĘGU:** Bogumin – Bruntal (dziś 10.15), Mosty k. J. – Krnow, L. Piotrowice – Dobra (dziś, 15.30). **I A KLASA – gr. B:** Stonawa – Pietwałd n. M. Rychwałd – Bystrzyca, Przybor – Skrzeczoń (dziś, 15.30). **I B KLASA – B:** Pietwałd – Radwanice (dziś, 15.30). **I B KLASA – C:** Dąbrowa – Niebory, Sucha G. – Wędrynia, Sedliszcze – Lutynia D. (dziś, 15.30), FK Hawierzów – Orłowa B (jutro, 10.15), Nyde – Karwina B, Śmiłowice – Żuków G. Wierzniowice – Jabłonków (jutro 15.30). **MISTRZOSTWA POWIATU KARWIŃSKIEGO:** Sn Hawierzów – B. Rychwałd, Datynie D. – Sj Pietwałd, Cierlicko – I. Piotrowice, Łąki – SKF Hawierzów, V. Bogumin – Domasławice (dziś, 15.30), G. Błędowice – F. Orłowa, Bogumin B – S. Orłowa (jutro, 15.30). **MISTRZOSTWA POWIATU F-M:** Palkowice – Gródek, Oldrzychowice – Czeladna, Gnojnik – Rzepiszcze, Starzicz – Piosek (dziś, 15.30), Hukwaldy – Bukowiec (jutro, 15.30).

■ **HOKEJ NA LODZIE – Ekstraliga:** Trzyniec – Witkowice (jutro, 17.00). **I liga:** Uniczów – Orłowa (jutro, 17.00).

■ **PIŁKA RĘCZNA – Interliga:** Karwina – Preszów (jutro, 10.30).

■ **MISTRZOSTWA PZKO W PRZEŁAJU:** jutro od godz. 9.00 w Mistrzowicach. Start od byłej polskiej szkoły. **(Opr. jb)**

EDWARD LASOTA, KAPITAN PIŁKARZY PIERWSZOLIGOWEJ TESCOMY ZLIN:

Czeski Cieszyn zagrał ambitnie

Wtorkowy mecz pucharowy, w którym FC IRP Cz. Cieszyn podejmował pierwszoligową Tescomę Zlin, można było nazwać świętem futbolu nad Olzą. Chociaż obyło się bez sensacji i faworyt zwyciężył 4:1, 1000 kibiców było z występu swych pupilów zadowolonych. Drużyna gospodarzy doczekała się komplementów również od Edwarda Lasoty – kapitana Zlina, który udzielił nam wywiadu.

Podobnych spotkań pucharowych, w których ambitny zespół dywizyjny podejmował rywala z pierwszej ligi, zaliczył pan już sporo. Jaki był ten mecz?

Nie różnił się on zasadniczo od wszystkich poprzednich. Jeżeli faworyt od razu nie strzeli bramki, rywal zawsze stawia mu zacięty opór. Gospodarze walczyli ambitnie. Ważne, iż szybko zdobyliśmy dwa gole i od tej chwili było już wszystko jasne.

W ostatnich meczach coraz częściej występuje pan na pozycji stopera. Pan jest jednak tym zawodnikiem, który w linii pomocy kieruje grą swego zespołu...

Obecnie jesteśmy w takiej sytuacji, że po prostu brakuje nam stoperów. Od dłuższego czasu kontuzjowany jest Švach. Trudno powiedzieć, czy bardziej odpowiada mi gra w środku pola. Cieszę się na każdy mecz i obojętne, na jakiej pozycji będę grał.

Edward Lasota Fot. (I)

Czy traktujecie Puchar CMZF jako przepustkę do gry w pucharze UEFA?

W kolejnej rundzie zmierzymy się z drugoligowym zespółem Hradca Kralowej. Rozgrywki te traktujemy prestiżowo, ponieważ rzeczywiście są one dużą szansą na grę w europejskich pucharach. W lidze należymy do grona zespołów ze środkowych rejonów tabeli. Najgorsze już mamy prawie za sobą. Oprócz Sparty Prag (*dziś – przyp. red.*) czekają nas już tylko przeciwnicy z dolnych pięter tabeli.

Na mecz do Cz. Cieszyna przyjechali pana znajomi i krewni. Traktował go pan bardziej prestiżowo?

Oczywiście. Na tym ładnym stadionie grałem już po raz trzeci. Znam niektórych działaczy drużyny Cz. Cieszyna, spotkanie oglądali moi krewni i znajomi. Bardzo lubię mecze pucharowe, w których gramy z zaolziańskimi drużynami, ponieważ stąd mam bliżej do domu w Bystrzycy.

Rozmawiał: ROMAN BASELIDES